Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deva

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Scînteia

Organ al Comitetului Central al P.M.R.

ANUL XXIII Nr. 3014 | Vineri 2 Iulie 1954 | 4 PAGINI — 20 BANI

In interiorul ziarului:

Conf. univ. Barbu T. Cimpina, A. Grigorescu — 450 de ani de la moartea lui Ștefan cel Mare (pag. 2—3).

Gh. Cristea — La cetatea Sucevei... (pag. 2-a).

D. Leonte — Mai multă seriozitate față de sezisările de jos! (pag. 2-a).

5 ani de la moartea lui Gheorghi Dimitrov (pag. 3-a).

Prof. dr. Valer Novacu — Energia atomică și folosirea ei în scopuri pașnice (pag. 3-a).

Al IV-lea Congres al împuterniciților cooperației de consum din Uniunea Sovietică (pag. 4-a).

Acord între guvernul U. R. S. S. și guvernul Franței cu privire la deschiderea liniei aeriene regulate Moscova-Paris (pag. 4-a).

In interesul păcii în Asia și în lumea întreagă — *Articol de fond din ziarul „Pravda"* (pag. 4-a).

Declarația comună a lui Eisenhower și Churchill (pag. 4-a).

Scrisoarea primită de ambasadorul U.R.S.S. în Anglia din partea primarului orașului Coventry (pag. 4-a).

Echipa de gimnastică a U.R.S.S. campioană a lumii (pag. 4-a).

Muncă vie cu oamenii — nu metode cancelariste-birocratice

Realizarea cu succes a sarcinilor trasate de plenara C.C. al P.M.R. din august 1953 cu privire la dezvoltarea economiei și ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc cere o îmbunătățire continuă a muncii organizatorice și politice de partid.

După plenară s-au înregistrat rezultate pozitive în domeniul îmbunătățirii activității organelor și organizațiilor de partid. Adunările de dări de seamă și alegeri au dus la întărirea spiritului critic și autocritic și a democrației interne de partid, s-a întărit spiritul de muncă colectivă; munca de propagandă și agitație a devenit mai multilaterală, se desfășoară la un nivel mai înalt. Au fost aduse îmbunătățiri organizatorice aparatului de partid.

Astfel, Comitetul regional de partid Hunedoara și o serie de alte organe de partid aplică mai consecvent principiul conducerii colective, consultă activul de partid în problemele importante, controlează cu mai multă exigență sarcinile repartizate.

Unii activiști de partid dau un ajutor concret, la fața locului, organizațiilor de bază. Tov. I. Varga, prim-secretar al Comitetului raional de partid Tg. Mureș, merge des pe teren la sate, stă de vorbă permanent, cu răbdare, cu oamenii, acasă și la cîmp, ia parte la adunările organizațiilor de bază. El a sprijinit personal, în mod activ, organizația de bază din comuna Culpin în munca politică pentru formarea unei întovărășiri agricole.

Plenara C.C. al P.M.R. din aprilie 1954 a constatat că, cu toate acestea, munca organizatorică și politică de partid nu se află încă la nivelul sarcinilor mari care stau în fața noastră. Lipsuri serioase există în ceea ce privește stilul și metodele de muncă. Din activitatea unor organizații de partid n-au fost încă dezrădăcinate metodele de muncă formale, birocratice, nu s-a pus capăt încă șablonului în munca de partid, numărului excesiv de ședințe de tot felul.

In întreaga sa activitate partidul nostru pornește de la principiul marxist că în opera de construire a socialismului este necesar să sporești interesul maselor și să întărești atitudinea lor conștientă față de această operă, să le convingi de justețea politicii partidului. Experiența partidului arată clar că masele pot fi mobilizate și unite în vederea îndeplinirii oricărei sarcini, oricît de complicată ar fi ea, dacă se acționează prin metoda convingerii, dacă se muncește pentru a ridica nivelul conștiinței, al organizării și activității oamenilor muncii.

De aceea tot ce împiedică desfășurarea inițiativei maselor și participarea lor la opera de construcție trebuie combătut cu cea mai mare energie. O asemenea rămășiță ca birocratismul duce la ruperea organizației de partid de mase, ucide inițiativa maselor, știrbește autoritatea conducerii, avînd ca urmare neîndeplinirea planurilor. Cea mai tipică manifestare a birocratismului constă în tendința unor organe de partid de a înlocui munca politică de masă prin metode administrative, munca vie cu oamenii — prin directive, circulări, hotărîri date din birou. Mai sînt activiști care cred că o circulară semnată de ei are o forță magică. Nu constituie oare cel mai cras birocratism faptul că din septembrie 1953 pînă în mai 1954 Comitetul raional de partid Hațeg a adoptat mai multe hotărîri în legătură cu munca pentru transformarea socialistă a agriculturii, fără a organiza și controla aplicarea niciuneia din ele? Nu e de mirare că în raion, de mult nu s-a format o gospodărie colectivă.

Nu mai puțin dăunătoare este pasiunea pentru hîrtii, pentru scriptologie. In loc să meargă în mijlocul maselor, să le explice politica partidului, să le convingă de justețea hotărîrilor luate și să organizeze practic traducerea lor în viață, unii conducători preferă să trimită circulări, să ceară date statistice, rapoarte. In felul acesta ei ajung să aprecieze starea lucrurilor nu după fapte reale, ci din birou, după situații scrise, după procese verbale.

La cabinetul de partid de pe lîngă Comitetul raional de partid Sebeș se făceau planuri cu privire la pregătirea propagandiștilor, tabele, registre, dosare, fără a se lua contact cu organizațiile de partid, cu terenul. Limitarea activității la această scriptologie explică nivelul scăzut și lipsurile care s-au manifestat în învățămîntul de partid din raion.

Arta conducerii de partid constă în a apropia la maximum activitatea comuniștilor de creația vie a maselor, în a înțelege, a ține seama și a răspunde la timp nevoilor și cerințelor oamenilor muncii, în a învăța masele și în a învăța de la mase.

Munca birocratică dăunează profund întăririi legăturilor dintre partid și mase, lipsește partidul de posibilitatea de a cunoaște și folosi uriașa experiență și inițiativa creatoare a maselor.

Tot atît de străin de munca de partid este formalismul. Nu arareori se întîlnesc organe și organizații de partid, activiști care la prima vedere par a depune o activitate bogată, dar care la o analiză mai adîncă se dovedesc a fi mult sub așteptări, atît în privința calității muncii, cît și a rezultatelor practice obținute. De cele mai multe ori în asemenea cazuri avem de a face cu o muncă formală.

In ultimul timp, mai ales în campania muncilor agricole, activiștii comitetelor raionale de partid au început să se deplaseze mai des pe teren, să stea mai mult timp la sate. Formal, lucrurile par să fie în regulă în această privință. Adevărul însă este că mulți activiști trec în fugă prin sate, fac un control superficial, nu stau de vorbă cu oamenii din masă, se mulțumesc să ia contact numai cu conducătorii și nu arareori numai cu președintele sau funcționarii sfatului popular, ocolind secretarii și birourile organizațiilor de bază și lipsindu-i de un ajutor practic. Tov. Ana Sanda, activistă a Comitetului regional de partid Arad, a vizitat într-o singură zi un mare număr de comune din raionul Arad, stînd nu mai mult decît 5—10 minute într-o comună. Ce fel de ajutor se poate da în acest mod organizațiilor de bază în lupta pentru ridicarea producției la hectar, pentru aplicarea și extinderea metodelor agrotehnice?

Unii activiști de partid au pasiunea de a nota în carnet tot ce le spun oamenii — fără ca aceasta să aibă vreo urmare practică. Așa se ajunge ca una și aceeași sezisare să fie notată în carnetele de mai mulți activiști, fără ca lucrurile să se miște din loc.

Conducerea în general, în necunoștință de cauză, și șablonismul, conducerea nediferențiată sînt străine muncii de partid. Unele organe de partid, ignorînd specificul fiecărui sector de activitate, problemele locale, caută să găsească din birou soluții unice, universal valabile pentru situații și probleme diferite, elaborează hotărîri care seamănă între ele ca două picături de apă, impun de sus ordinea de zi pentru toate organizațiile de bază etc. Pe drept cuvînt au fost criticate unele comitete de partid ale raioanelor din Capitală la conferințele raionale pentru faptul că au încercat — fireste fără succes — să conducă munca de partid din instituții și cea din întreprinderi în același fel. Urmări proaste are conducerea șablon și la sate, unde organizațiile de bază din S.M.T., G.A.S., gospodării colective, din comune au fiecare problemele lor specifice, care trebuie rezolvate în mod diferențiat.

Una din manifestările birocratismului care trebuie serios combătută este ședințomania. Conducătorii a numeroase organizații de partid își închipuie că munca de partid se reduce la ținerea de ședințe, că lucrurile nu se pot rezolva decît prin ședințe. Ședințele au un rol pozitiv, ele constituie o minunată școală de educație comunistă, un mijloc de atragere a masei membrilor de partid și a oamenilor muncii fără de partid la elaborarea colectivă a hotărîrilor, la rezolvarea problemelor obștești. Insă aglomerarea excesivă și lungirea inutilă a ședințelor anulează rolul lor educativ, ajutorul pe care-l pot da.

Partidul cere membrilor săi și în primul rînd cadrelor de conducere să lupte necruțător împotriva birocratismului, formalismului, șablonului în muncă și excesului de ședințe ca împotriva unora dintre cele mai rele neajunsuri în muncă.

In acest scop este necesar ca organele de partid să deplaseze centrul de greutate al muncii de partid din birouri și cancelarii — pe teren. Munca activiștilor comitetelor regionale, raionale și orășenești, a organizațiilor de bază trebuie apreciată nu după numărul de ședințe pe care le țin, după lungimea rapoartelor pe care le înaintează etc., ci după rezultatele practice pe care le obțin, și în primul rînd după producția industriei și agriculturii din regiune sau raion. Mergînd în organizațiile de bază, activiștii comitetelor regionale, raionale sau orășenești trebuie să studieze profund viața acestora, să cunoască problemele specifice care se pun și să dea ajutor calificat și diferențiat la rezolvarea lor. Activiștii comitetelor de partid au datoria să cunoască personal pe secretarii organizațiilor de bază, să stea de vorbă cu membrii de partid, să se sfătuiască cu oamenii muncii, să asculte părerile lor și să lupte ca cerințele, observațiile și propunerile juste ale acestora să fie rezolvate fără întîrziere.

Activistul de partid trebuie să aibă un nivel politic și ideologic ridicat, să studieze neobosit pentru a cunoaște în mod aprofundat problemele care se pun în momentul de față atît în industrie și agricultură, cît și în viața internă de partid.

Unul din cele mai puternice mijloace de luptă împotriva muncii formale, birocratice, este organizarea controlului sistematic asupra executării sarcinilor și hotărîrilor. Fără aceasta totul rămîne pe hîrtie sau devine o vorbărie goală.

Trebuie luptat cu toată hotărîrea pentru reducerea la strictul necesar a numărului de tabele, liste, formulare, rapoarte scrise etc. care se cer organizațiilor de bază. Organele de partid să aprecieze cu spirit de răspundere și cu discernămînt ce anume statistici trebuie întocmite, să ia măsuri ca să nu se ceară de mai multe ori aceleași tabele.

Ședințele și adunările, atît cele de partid cît și ale organizațiilor de masă, pot fi mult reduse prin planificarea și coordonarea lor riguroasă de către birourile organizațiilor de bază. Birourile organizațiilor de bază trebuie să ajute organizațiile de masă să aleagă problemele principale care se cuvin dezbătute în adunări.

Lichidarea birocratismului, formalismului, șablonului, ședințomaniei va duce la îmbunătățirea foarte serioasă și la ridicarea nivelului muncii politice și organizatorice de partid. In momentul de față, întreaga muncă pe teren trebuie concentrată spre asigurarea succesului campaniei agricole de vară și a întrecerii socialiste în cinstea zilei de 23 August — în vederea dezvoltării economiei naționale și a ridicării nivelului de trai al oamenilor muncii.

Bumbac din Uniunea Sovietică

CONSTANȚA (red. ziarului „Dobrogea Nouă"). In cadrul acordului comercial dintre Republica Populară Română și Uniunea Sovietică, marți seara a sosit în portul Constanța, venind de la Poti, vasul sovietic „Orel", care a adus bumbac pentru industria noastră textilă.

La descărcare s-au evidențiat muncitorii Caludi Ion, Nicolau Constantin și Sarandi Sideropol. Bumbacul va fi expediat pentru prelucrare fabricilor textile din întreaga țară.

IN CINSTEA MĂREȚEI SĂRBĂTORI DE 23 AUGUST

Se dezvoltă întrecerea oamenilor muncii din industrie și agricultură

Realizările oțelarilor din Reșița

REȘIȚA (red. ziarului „Drapelul Roșu"). — La oțelăria Martin a combinatului din Reșița domnește în aceste zile un mare avînt în muncă.

In fruntea întrecerii socialiste se află echipa de la cuptorul Nr. 4, condusă de primtopitorul Constantin Moraru. Sporind încărcătura cuptorului, topitorii din această echipă elaborează tot mai multe șarje rapide. In prima jumătate a lunii iunie ei au elaborat aproape 20 tone oțel peste sarcina de plan.

Cu o înaltă productivitate lucrează și topitorii din echipa condusă de prim-topitorul Emeric Robicsek. Ei au elaborat, în aceeași perioadă, 18 tone oțel peste sarcinile de producție.

O brigadă fruntașă

SIBIU (red. ziarului „Flacăra Sibiului"). — Muncitoarele de la filatura de lînă „Mureșul" din Sibiu traduc în viață angajamentele luate în cinstea zilei de 23 August. Brigada condusă de filatoarea Sofica Sanislav se află în fruntea întrecerii. Filatoarele din brigadă au produs pînă acum peste 600 kg. fire semitort peste plan. Odată cu aceasta, ele au reușit ca, prin aplicarea metodei sovietice Ciutkih, să îmbunătățească simțitor calitatea firelor. Din brigadă s-au evidențiat în mod deosebit filatoarele Hilda Martini și Crista Anthal, care își depășesc zilnic sarcinile de plan.

După metode înaintate

BÎRLAD (coresp. „Scînteii"). Cum intri în fabrica „Proletarul Roșu" Bîrlad, privirea îți este atrasă de numeroasele benzi rulante care transportă ritmic, de la o mașină la alta, diferite părți de confecții.

Muncitoarele care lucrează la benzile 6 și 17 aplică metoda sovietică Savelieva — controlul pe faze și operații de fabricație. In felul acesta, ele reușesc să producă numai confecții de calitate superioară.

In vederea sporirii producției de confecții din aceeași cantitate de țesături, tehnicianul Teodor Frătcanu a studiat și a întocmit documentația necesară pentru aplicarea metodei sovietice de croire pe țesătura desfăcută.

Primele cantități de cereale predate statului

Membrii gospodăriei agricole colective din satul Valea Roșie, regiunea București, care au început printre primii în regiune recoltarea păioaselor, au predat statului, zilele acestea, primele cantități de cereale în contul cotelor datorate statului în acest an. Ei au transportat de la arie la baza de recepție 800 kg. de orz și 400 kg. de grîu, obținînd chitanța nr. 1 pe raion.

Terminînd recoltarea orzului, membrii acestei gospodării colective muncesc acum pentru strîngerea fără pierderi a recoltei de grîu. In timp ce o parte dintre colectiviști lucrează de zor la recoltat, alții execută treierișul. Colectiviștii din Valea Roșie au hotărît ca anul acesta să scurteze perioada lucrărilor de recoltare, treieriș și dezmiriștit, fără să neglijeze celelalte lucrări din gospodărie.

(Agerpres)

Se îndeplinesc noile angajamente

Pentru a contribui la succesul campaniei agricole de vară, colectivul de muncă al Centrului mecanic Constanța și-a luat angajamente noi în cinstea zilei de 23 August.

Incă din primele zile ale întrecerii, muncitorii și tehnicienii au obținut o serie de realizări în îndeplinirea angajamentelor luate. Astfel, sudorii Iacob Caciov și Vasile Mărgeanu, folosind pe scară largă electrozi de construcție proprie, au recondiționat 7 blocuri de motor KD-35, realizînd economii în valoare de 25.000 lei.

Pînă la data de 10 iulie a. c. planul de producție prevedea terminarea reparațiilor la 103 motoare și 4 tractoare. Colectivul de muncă a depășit planul cu două motoare și 3 tractoare încă de la 30 iunie.

Colectiviștii din Pricaz vor obține 9 vagoane cereale peste plan

DEVA (coresp. „Scînteii"). Membrii gospodăriei colective „21 Decembrie" din satul Pricaz și-au luat importante angajamente în cinstea zilei de 23 August. Așa, de pildă, ei s-au angajat să obțină peste prevederile planului aproape 9 vagoane grîu, orz și ovăz. De asemenea, ei și-au luat angajamentul să obțină cu 20% mai mulți cartofi la hectar decît prevede planul, cu 25% mai mult porumb, cu 80% floarea soarelui. Pentru realizarea angajamentelor luate, colectiviștii din Pricaz vor aplica întocmai metodele agrotehnice înaintate.

Importante angajamente și-au luat membrii gospodăriei colective din satul Pricaz și în privința dezvoltării fermei zootehnice. Va fi sporit cu 80% numărul de porci, cu 20% numărul de cabaline și cu 50% numărul familiilor de stupi.

Angajamentele muncitorilor din gospodăria de stat Stupini

ORAȘUL STALIN (coresp. „Scînteii"). In urma chemării la întrecere în cinstea zilei de 23 August, colectivul gospodăriei agricole de stat din Stupini, raionul Stalin, și-a sporit angajamentele în muncă. Astfel, muncitorii și tehnicienii acestei gospodării s-au angajat să mecanizeze lucrările la prășitul al doilea în proporție de 75% și în întregime prășitul al treilea; să termine cu 4 zile înainte de termen recoltatul și treieratul păioaselor; să dezmiriștească imediat după recoltare întreaga suprafață de pe care s-au cules cerealele; să introducă metoda graficului orar a lui Nikolai Brediuk la toate batozele de treier; să dea peste plan, în medie, la fiecare hectar cîte 500 kg. orz, 600 kg. ovăz, 500 kg. mazăre, 600 kg. trifoi și fîn și 600 kg. borceag. Ei s-au mai angajat să dea peste plan, pînă la 23 August, 15.000 litri lapte și 100 porci grăsuni.

Țesături peste plan

IAȘI (coresp. „Scînteii"). — In primele 5 zile de cînd și-a luat angajamente în întrecerea socialistă în cinstea zilei de 23 August, colectivul sectorului țesătorie al fabricii de textile „Victoria" din Iași a produs peste plan 1.033 m. p. de țesături.

Fruntaș în întrecere este colectivul secției a IV-a, condus de maistrul Gigică Petre. Muncitorii și tehnicienii acestei secții au dat, în cele 5 zile, 909 m. p. țesături peste plan. S-au mai remarcat în întrecerea socialistă colectivul secției a IV-a C, care a dat 393 m. p. țesături peste plan, precum și colectivul secției a II-a A, care a dat peste plan 517 m. p. țesături.

Incălțăminte din economii

ORADEA (coresp. „Scînteii"). Colectivul fabricii de încălțăminte „Solidaritatea"-Oradea a economisit, numai într-o singură zi, 2.471 decimetri pătrați piele, din care se pot confecționa 190 perechi de fețe pentru pantofi, 455 decimetri pătrați meșină și 83 kg. talpă.

Utemista Toth Paraschiva, din secția croit, a economisit o suprafață de piele din care se pot confecționa fețe pentru 4 perechi de pantofi. Muncitorul Kalmar Paul a economisit 21 kg. talpă din care se pot tălpui 36 perechi de încălțăminte.

Inițiativă creatoare

TIMIȘOARA (coresp. „Scînteii"). Pe turnătorul Pavel Haiaș de la I.M.B.-Timișoara l-a preocupat mult problema reducerii rebuturilor. Intr-o zi, turnarea chiulaselor a fost încredințată brigăzii pe care o conducea.

Săptămîni în șir, el a experimentat un nou sistem de turnare. Prima chiulasă a fost turnată cu un răcitor confecționat din tablă cositorită, pentru a se evita fisurile provocate de oxizii de fier.

La începutul lunii mai, primele chiulase turnate după noul sistem au plecat la I.M.S.-Roman. Ele erau însoțite de o scrisoare prin care se cerea să se comunice rezultatul. La 22 iunie, turnătorii din brigada lui Pavel Haiaș au primit rezultatul: la prelucrarea chiulaselor nu s-a înregistrat nici un rebut.

Zile de întrecere

E ora 4,30 dimineața. Pe străzi e liniște; tramvaiele n-au ieșit încă din depouri. La această oră, din fața fabricii „Constantin David" pornesc pe rînd peste 20 autocamioane încărcate cu piine, chifle, cornuri. Aproape toate se îndreaptă spre șoseaua Basarab, apoi se despart, dispărînd fiecare după un colț de stradă.

Nu după mult timp, în rafturile centrelor de distribuire a pîinii din raionul „Grivița Roșie" stau frumos aranjate produsele fabricii.

★

Cocătorul Ion Girgă lucrează în schimbul de dimineață. A dat un „bun noroc" zgomotos celor ce se pregăteau să iasă din schimb și s-a așezat la gura cuptorului. Intîi a cercetat cu atenție temperatura cuptorului, apoi și-a rotit privirea în jur, să vadă dacă la locul de muncă e curățenie perfectă. Și-a încercat lopata, ca nu cumva să fie defectă, și apoi a strigat panacodarului: „Ești gata, tovarășe? Incepem să băgăm la cuptor!"

Dumitru Mihalca, panacodarul, un tînăr de prin părțile Ardealului, îi răspunse scurt: „Gata, meștere" și în cîteva clipe puse la îndemîna cocătorului primele calupuri modelate de frămîntătoare. Cocătorul cercetă atent aluatul și, după ce se încredință că-i de bună calitate, începu lucrul.

Calitatea produselor este una dintre cele mai importante preocupări ale cocătorului Girgă. După ședința din cadrul grupei sindicale, cînd a fost chemat la întrecere de vecinul său de cuptor, Opriței, cocătorul Girgă caută să muncească zi de zi tot mai bine. In ziua cînd a pornit întrecerea, el a discutat mult cu vecinul său de cuptor.

— Să știi tovarășe Opriței, că după părerea mea, cel mai bun cocător nu-i acela care dă multe piini, ci acela care dă piini bune și frumoase. Eu socotesc că prima grijă în întrecere trebuie să fie calitatea produselor.

— Ca să scoți piine bună, i-a spus tot atunci Opriței, trebuie să-ți iubești cuptorul, să-i cunoști toate tainele, să știi cît trebuie să ții piinea, cum s-o fereși cînd cuptorul dogorește prea tare...

Și așa, din una în alta, cei doi cocători aflați în întrecere s-au deprins să-și împărtășească reciproc experiența. Ceva însă îi cam nemulțumea. „Ca noi, în întrecere, este și tovarășul Șurcă. Și știi că el nu izbutește întotdeauna să dea piine de cea mai bună calitate. Să-l ajutăm să meargă în pas cu noi, să muncească mai bine" — spuse unul dintre ei; celălalt îl încuviință.

In ultimele zile, după ce băgau piinea în cuptor, cei doi cocători dădeau o raită și pe la cuptorul lui Ion Șurcă. Opriței i-a explicat cu răbdare cum să așeze mai rațional piinea în cuptor Girgă, de asemenea, observînd că tînărul cocător nu izbutește să dea piinii un șraif ca lumea, i-a arătat cum se execută această operație pentru ca piinea să aibă un luciu uniform, să fie cît mai plăcută și mai frumoasă.

In ziua de 24 iunie, în fabrică s-au analizat primele rezultate ale întrecerii pornite în cinstea marii sărbători de la 23 August. Dintre cocătorii din schimbul de dimineață, Girgă, Opriței și Șurcă dăduseră piinea cea mai frumoasă și de cea mai bună calitate.

★

Maria Pintiliuc este cunoscută în fabrică pentru îndeminarea cu care împletește „japonezele". In cele opt ore de muncă, ea modelează circa 800 de japoneze sau chifle. Inainte însă, ea nu reușea să modeleze mai mult de 600. Intr-o zi, meșterul i-a spus: „Faci mișcări mai multe decît trebuie. Astea îți iau din timp. Ia uită-te la tov. Băjenaru, să vezi cum lucrează ea!"

La început, Pintiliuc n-a vrut să țină seamă de sfatul meșterului. Cum o să se ducă ea, modelatoare destul de veche, la Maria Băjenaru, o lucrătoare mai tînără decît ea. S-a tot frămîntat așa vreo cîteva zile. A vorbit despre asta și cu alte tovarășe de muncă, s-a sfătuit și cu tovarășii de la organizația de partid. Toți găseau foarte firesc sfatul meșterului.

Intr-o zi, văzînd că rămîne mereu în urmă în întrecere, și-a călcat pe inimă și a venit la masa Mariei.

— Cum împletești tu?... Ia să văd și eu!

Maria, încet, cu răbdare, și puțin intimidată că o lucrătoare mai veche îi cere sfatul, îi arătă cum lucrează ea japonezele... De atunci, cele două muncitoare își împărtășesc cu regularitate experiența. Intre ele s-a legat o prietenie strînsă. Zilele trecute, cele două prietene au ieșit să se plimbe prin oraș. Pintiliuc observă un copil care mînca cu poftă dintr-un corn rumenit.

— E modelat de tine?

— Nu știu, poate că da.

Amîndouă fetele se porniră pe un rîs voios, tineresc.

★

„Luați exemplu în muncă de la tovarășa Alexandrina Calotă" — se scrie într-un articol de la gazeta de perete a secției de paste făinoase. Tov. Calotă e una dintre cele mai pricepute împletitoare de fidea. In ședința de producție ținută în urmă cu vreo zece zile, ea a chemat la întrecere pe vecina sa de muncă, tov. Ioniță, angajîndu-se ca în cinstea zilei de 23 August să-și îndeplinească sarcinile de plan cu 40% și să dea fidea de cea mai bună calitate.

La numai cîteva zile de la pornirea întrecerii, pe graficele de producție ale celor două muncitoare linia roșie a început să urce necontenit. Alexandrina Calotă și-a depășit propriul angajament: a dat cu 65% mai multă fidea decît prevedea sarcina de plan. Dar nici tov. Ioniță nu s-a lăsat mai prejos: în ziua de 24 iunie graficul ei arăta o depășire de 65%.

Șeful secției, tov. Ludovic, care urmărea îndeaproape întrecerea între cele două muncitoare, părea totuși nemulțumit de rezultatele obținute. Intr-o zi, le-a spus-o deschis: „E foarte bine că vă străduiți să produceți mai multă fidea. Dar cum rămîne cu angajamentele luate în privința calității? Uite, eu am observat că ultimele pînze cu păpuși de fidea lucrate de voi sînt strîmbe, neestetice. Voi n-ați observat acest lucru?"

Cele două tovarășe se uitară jenate una la alta. Calotă mai îndrăzni să se scuze — „au fost numai cîteva păpuși" — dar tovarășa sa de întrecere recunoscu deschis: „Ce mai la deal, la vale, ne-am uitat numai la cantitate și am scăpat din vedere calitatea. Are dreptate tovarășul Ludovic". Și, adresîndu-se maistrului, spuse: „Tovarășe, îți promitem că de azi încolo n-o să-ți mai dăm ocazie să te plîngi de calitatea produselor lucrate de noi. Ce naiba, doar știm pentru cine lucrăm!"

C. CĂPRARU

Alegerea delegatelor de femei

SUCEAVA (Agerpres). — Femeile muncitoare din regiunea Suceava continuă alegerea delegatelor de grupe de femei și a comisiilor de femei de pe lîngă sfaturile populare. Pînă acum s-au ales delegate în 6462 grupe de femei în circumscripțiile comunale și 857 grupe de femei în circumscripțiile orășenești.

In 29 comune s-au terminat alegerile delegatelor de grupă, iar în multe alte comune din regiune au fost alese comisiile de femei de pe lîngă sfaturile populare.

Printre femeile alese ca delegate sînt numeroase femei care au sprijinit îndeaproape toate acțiunile inițiate de sfaturile populare. Printre acestea se află gospodinele Alexandrina Manolache, Elena Țurcanu, Olimpia Poliniac, din orașul Botoșani, Aspazia Obreja și Maria Bursuc, colectiviste din satul Băbiceni, raionul Trușești, Alexandrina Buzdugan, Veronica Pașcan, țărănci muncitoare fruntașe la întreținerea culturilor.

Tren radioficat

Pe linia ferată dintre Bacău—P. Neamț s-a introdus, pentru prima oară în regiune, un tren radioficat. Textiliștii fabricii de postav-Buhuși, muncitorii de la combinatul „11 Iunie"-Roznov, din fabricile din P. Neamț și constructorii hidrocentralei „V. I. Lenin"-Bicaz au astfel posibilitatea să asculte în timpul călătoriei diferite programe de radio, știri, muzică.

Radioficarea trenului s-a făcut din inițiativa comitetului de întreprindere C.F.R., stația Bacău, și a colectivului de conducere al acestei stații.

VICTOR COSTANDACHE
corespondent voluntar

Brigăzi sanitare și posturi de prim ajutor la sate

26 de medici de la diferite policlinici și spitale din regiunea Baia Mare au plecat să lucreze la sate pe timpul campaniei agricole de vară. Printre cei plecați sînt medicii Rudolf Müller și Alexandru Gherdan.

Pe toată durata campaniei agricole de vară, la ariile de treier vor funcționa posturi de prim ajutor, care vor fi dotate cu medicamentele necesare intervențiilor medicale de primă urgență. Un aport deosebit în această campanie îl vor aduce activiștii sanitari voluntari, care vor lucra în cadrul posturilor de prim ajutor.

In regiunea Baia Mare au fost organizate brigăzi sanitare conduse de medici specialiști, care se deplasează periodic în diferite sate și comune pentru a da consultații țăranilor muncitori. Medicii din orașul Baia Mare, care au format o asemenea brigadă, au dat peste 150 de consultații țăranilor muncitori din comuna Satu-Lung, raionul Șomcuța Mare. Brigăzi asemănătoare au format și colectivele de medici de la spitalele din Satu Mare, Carei și Șomcuța Mare.

In ultima vreme, pentru îmbunătățirea asistenței sanitare a țăranilor muncitori, a fost creat un cabinet stomatologic pe lîngă spitalul unificat din Șomcuța Mare. In același scop, spitalele din Vișeul de Sus și Negreni vor fi înzestrate cu aparate Röntgen.

Se reamenajează baza nautică Snagov

La baza nautică de pe malul lacului Snagov se desfășoară lucrări de reamenajare. Se construiește o nouă cabană cu 12 camere mari pentru cazarea sportivilor, un hangar pentru ambarcațiuni, a fost mărită sala cantinei și s-a amenajat un club. Pentru o mai bună aprovizionare cu apă se construiește încă un puț și un castel de apă; s-au făcut noi instalații de dușuri etc.

Micii artiști

Prin fața comisiei pentru alegerea elementelor artistice talentate din școlile orașului Pitești au trecut 64 elevi. Cei mai talentați copii urmau să fie propuși pentru cursurile școlilor de muzică și artă populară.

La probele de coreografie s-au mai prezentat fetițele Marinela Matei și Stela Hanganu, eleve la școala medie de 10 ani din Pitești. Ele au interpretat scene de balet din opere clasice.

La probele de desen au fost apreciate lucrările elevilor Pruiu Alexandru, Șorcaru Constantin și Mahu Adrian. Ei au fost propuși să urmeze cursurile școlii de arte plastice.

S-au prezentat apoi la examen micii actori care se remarcaseră în diferite scenete interpretate la serbări și șezători. Iat-o pe eleva Olga Bădescu, o fată zveltă, cu ochi mari, negri. Ea a interpretat rolul tinerei eroine comsomoliste Zoia Kosmodemianskaia.

Olga Bădescu a fost propusă să urmeze cursurile școlii de artă populară. Pentru școlile de muzică au fost propuși elevii Marina Popescu de 11 ani și Radu Enescu de la școala de băieți de 7 ani, Tănase Maria de la școala profesională C. F. R. și alții.

LA CETATEA SUCEVEI...

Stau parcă de strajă ruinele cetății: turnurile vechi, pătrate, ridicate odată cu cetatea pe vremea unuia dintre primii Mușatini, noile ziduri adăugate de Ștefan cel Mare în jurul vechilor fortificații. Măreț se profilează brîul zidurilor ridicat din piatră sarmațiană, țesut și legat trainic cu mortar ce dăinuie de veacuri: jos, la temelie, piatra e înnegrită de vreme, înverzită de mușchi, dar mai sus, spre coamă, capătă reflexe aurii, metalice, de o rară frumusețe.

Urmăresc cu privirea de jur împrejurul cetății brîul zidurilor prevăzut cu turnuri semi-circulare — lucrări de mari proporții, cerute de noile mijloace de luptă apărute la sfîrșitul evului mediu. Sus pe turnuri erau platforme pentru artileria cetății, ce răspundea cu tunuri mari focului dușman.

Trec prin porțile cu apărători din piatră masivă, asigurate cu bîrne de stejar al căror loc se vede și acum săpat în zid; pe scări bătrîne, netede, mîncate de vremi, cobor în beciuri adînci, umede, unde cei condamnați piereau fără de nădejde; pătrund în încăperi de locuit cu intrările boltite cu piatră de granit, mici, scunde, înguste, asemenea unor chilii. Întărirea cetății, înzestrarea ei cu garnizoane puternice și credincioase, precum și cu armament au făcut din Suceava epocii lui Ștefan cel Mare o fortăreață de neînfrînt, un adevărat simbol al voinței de libertate și al vitejiei neînfricate a poporului Moldovei.

Inafara zidurilor Sucevei se vede și acum șanțul de împrejmuire a cetății, adînc și lat. Dincolo de șanțul de apărare, spre răsărit, se află platoul a cărui viață pulsa în jurul cetății. Pe aci trecea unul din drumurile de intrare. Se vede și acum pavajul din lespezi mari de piatră. Tot aici erau înșirate bordeiele meșteșugarilor — se văd și acum rămășițele locuinței pietrarului, cuptoarele de var unde lucrau pentru cetate meșteri ce răspundeau cu capul dacă munca lor nu era pe placul voevodului. Pe platoul din față își trăgeau negustorii carele și-și desfăceau marfa pentru locuitorii din cetate. Pe acest platou — teatrul principalelor lupte ce s-au dat pentru stăpînirea cetății de scaun — aveau loc exercițiile și jocurile oștenilor; aci, înaintea cetății, erau pedepsiți prinșii în războaie, spînzurați sau trași cruciș în țeapă.

Toată coasta dealului, cetatea și platoul din față ei sînt locuri care evocă cu o nespusă putere strălucite timpuri de glorie. Cîtă muncă n-a depus poporul nostru pentru ridicarea și întărirea ei, cîte asedii ale năvălitorilor n-au fost respinse de luptătorii de pe ziduri. Rîuri de sînge au curs pentru păstrarea sau dobîndirea cetății. Țărîna pămîntului e amestecată cu pulberea oaselor lăsate de dușmani. Închizi ochii și fapte petrecute cu sute de ani în urmă îți trec pe dinainte, zidurile cetății Suceava nu-ți mai par atît de coplești tor în mulțenia lor, ci-ți vorbesc cu grai adînc, puternic, emoționant, despre vremea lui Ștefan Vodă cel Mare, despre vitejiile strămoșilor.

...Zile grele se abătuseră peste Țara Moldovei. Sultanul Mahomed al II-lea, vestitul cuceritor al Constantinopolului, năvălise cu gînd să se răzbune crunt pe Ștefan pentru dezastrul de la Podul Inalt, cînd oastea moldovenească zdrobise pe turci, măcelărindu-i îngrozitor; numai un mare comandant de oaste, care vîrîse spaima în turci, putu să-l facă pe însuși cumplitul sultan să vină în fruntea expediției. Atunci, la Valea Albă, a rămas izbînda la turci. „Vitejii cei mai buni — ne spune cronica vremii — au pierit atunci și fu scîrbă mare în toată țara. Moldovenii obosiți și neîvindu-se ajutor nici dintr-o parte, au picat, nu fiește cum, ci pînă la moarte se apărau, nici biruiți de arme, ci stropșiți de mulțimea turcilor".

In urma înfrîngerii vremelnice, marea boierime părăsise oastea. Steagurile verzi ajunseseră la poalele Sucevei. Sultanul își înșirase tunurile, alcătuise taberele de asediu și începuse să bată cu strășnicie zidurile. Pentru prima dată fortificațiile cetății simțeau izbiturile unei armate înzestrate cu artilerie puternică și numeroasă. Valuri după valuri se aruncau turcii asupra întăriturilor de piatră. Dar oștenii moldoveni știau să se apere cu îndîrjire, cu acea îndîrjire căreia îi poate da naștere numai o înflăcărată dragoste de pămîntul strămoșesc, o încredere nestrămutată în Ștefan, exponentul voinței lor de libertate. Zadarnic dezlănțuiau dușmanii puternice atacuri. Cetatea înfrunta năvala puhoiului, rezistau porțile ferecate, zidurile înalte, uriașele turnuri ce se ridicau neclintite spre cer; mai adînc părea șanțul de împrejmuire, mai prăpăstioasă rîpa dinspre miazănoapte. Din zori de zi, înainte ca soarele să-și scalde primele raze-n undele sprintene, tremurătoare, ale apei Sucevei, și pînă tîrziu cînd se stingeau focurile taberelor și se lăsa neagră umbra nopții, vuiau împrejurimile cetății, tunau gurile de tun ce izbeau în ziduri, tunau și cele care le răspundeau din cetate. In văzduhul încins de flăcări și fum des, negru, bubuituri și trăznete s-amestecau de-a valma cu sunet de trîmbițe, cu urlete sălbatice de război. Vuietul și zgomotul cutremurător al bătăliei se împleteau cu geamătul vîntului, aducînd pînă la neînfricații apărători jalea tîrgului dat pradă focului. Se prăvăleau uneori bucăți de piatră, sfărîmături de moloz, se repezeau cotropitorii în învălmășire, dar de pe ziduri arcașii îi săgetau fără de greș, iar trăgătorii tunurilor împroșcau cu fierul morții în ei. Cetatea nu putea fi răzbită.

In timpul acesta, departe de Suceava buciumul chema oștenii la luptă; își trimitea sunetul melodios, peste plaiurile munților prăpăstioși, peste culmi de dealuri și păduri adînci, neumblate, peste cîmpii întinse, nemărginite, peste rîuri repezi cu ape limpezi ca lacrima și cu vaduri înșelătoare.

Și la chemarea de bucium răspundeau pedestrași sau călăreți ușori, pe cai mărunți și iuți, alergau sub steaguri tîrgoveți și țărani liberi — răzeși, ce-și transformau în arme ucigătoare uneltele cu care-și munceau pămîntul. Poporul se ridica să apere pămîntul strămoșesc. Oastea țării, gloatele celor truditori izbeau în dușmanii încurcați cu asediul cetății, îi hărțuiau necontenit, îi atrăgeau la strîmtoare; cu coasele erau retezate capetele călăreților și picioarele cailor.

Da, peste statornicia acestor oșteni și-a întemeiat Ștefan țăria oastei sale. Slava lui de domnitor înțelept și clarvăzător, de viteaz comandant de oaste se datorește tocmai faptului că se sprijinea pe norod spre a înfăptui năzuințele de libertate ale norodului, care ura de moarte jugul otoman. Din legătura aceasta cu norodul el sorbea puteri noi, căci așa cum spune cronicarul Ureche, „...și cînd îl biruiau alții, el nu pierdea nădejdea, ci știindu-se căzut jos se ridica deasupra biruitorului". N-a fost volnic sultanul să cucerească cetatea Sucevei, bine întărită și apărată; și ca să nu-și piardă vremea în zadar, cel căruia nu-i rezistase Constantinopolul a înfruntat rușinea și a făcut cale-ntoarsă. Cu oastea bîntuită de foamete, hărțuită necontenit și lovită fără veste de oștile lui Ștefan, retragerea mîndrului sultan s-a transformat în fugă, în înfrîngere.

De trei ori în timpul lui Ștefan au mai ajuns turcii la Suceava: odată cînd au adus pe Hroiot să-l pună domn, a doua oară cu expediția de jaf a lui Malcoci, a treia oară iarăși cu Hroiot. Și tot de atîtea ori n-au fost în stare s-o cucerească, ci s-au întors înapoi arzînd și prădînd tîrgurile și țara.

Erau timpuri de glorie pentru cetate. Străjile de pe turnuri priveau cu dispreț și mîndrie la dușmanii neputincioși.

Și au trecut ani și ani peste pămîntul țării Moldovei, peste brîul zidurilor și peste turnurile întărite ale Sucevei ridicate de Ștefan, ani care au cunoscut nu atît fericirea victoriilor, cît durerea pierderilor și rușinea înfrîngerilor.

...1538. Petru voevod, fiul lui Ștefan și al Răreșoaiei, părăsit de ai săi, împresurat de vrăjmași din toate părțile... Moldova pradă sălbaticelor trupe ale sultanului Soliman... Cetatea Sucevei asediată de o numeroasă armată de turci, cu sute de tunuri... Suflete mici și murdare, boierii porniseră pe calea trădării. In satul Rădăuți se adunaseră vînzătorii de țară. Și au hotărît să cerșească mila sultanului; și s-au dus la el, i s-au tîrît la picioare, i-au predat cheile, i-au închinat cetatea. Porțile grele de stejar s-au dat înlături. Nebiruita cetate ce n-a putut fi cucerită prin luptă, căzuse prin trădare. Semeț răsunau pașii dușmanului prin curte, grăbind la jaf și pradă. Pîngărit era pămîntul sfînt al cetății, zidurile stropite de sîngele atîtor viteji apărători, terfelită onoarea Moldovei. Negrăită era suferința poporului. Durerea lui o exprimă fiecare cuvînt al cronicarului: „Atunci și prea frumoasa cetate a Sucevei se supuse turcilor, și o batjocorîră ca pe roaba cea din urmă".

An de an, evenimente mereu mai tragice se petreceau înlăuntrul și în preajma cetății. La cîte n-au fost martore zidurile ei? Intru apărarea lor a căzut vitejește — pecetluind cu sîngele său prietenia seculară dintre poporul nostru și poporul ucrainian — Timuș, fiul lui Bogdan Hmelnițki, venit cu oaste de cazaci să dea ajutor socrului său, Vasile Lupu.

...1675, iulie. Dumitrașcu Vodă-Cantacuzino, din ordinul și cu ajutorul turcilor, „nimici cetățile cele vestite ale Moldovei — Neamțul și Suceava". Arnăuți și turci au săpat la temelia cetății Suceava; în săpăturile adînci au introdus lagum (explozivi). Inlăuntrul și-nafara zidurilor au ridicat ruguri uriașe de lemn și le-au dat foc; au ars și acoperișurile din șindrilă (draniță). Dar zidurile de piatră nu le-au putut dărîma. Țăria lor mărturisea încă odată, după atîția ani, despre măiestria constructorilor moldoveni și arăta cît de întemeiată era încrederea pe care o avea Ștefan cel Mare în sprijinul cetăților pentru apărarea Moldovei.

La picioarele cetății, pe latura de răsărit și miazănoapte, vezi și acum spărturile în zidurile ce urmau a fi aruncate în aer: se văd urme de arsură prăbușită, de cenușă, cărbuni — vestigiu prin vremi al uriașelor ruguri. Așa a luat sfîrșit istoria cetății Suceava, pe care turcii n-au putut-o nici cînd dobîndi prin luptă.

★

Vremea nemiloasă, cutremure, vînturi, ploi și furtuni au tot măcinat turnurile și zidurile. Și nepăsarea, josnicul mercantilism al claselor exploatatoare, au dat un mare ajutor la opera de distrugere. După 1718 cetatea devine carieră de piatră. Multe din casele tîrgului Sucevei sînt construite cu piatră din zidul cetății.

Timp de 26 de ani, după „întregirea neamului", burghezia și moșierimea română nici nu s-au sinchisit că în nordul țării se iroseau comori neprețuite din tezaurul bogat al istoriei poporului nostru. Nici un fel de grijă pentru păstrarea cetății, nici un fel de cercetări pentru a scoate la iveală trecutul glorios al cetății de scaun a lui Ștefan cel Mare. Ba, dimpotrivă, istoriografia burgheză, cu foarte rare și timide excepții, a acceptat servil „descoperirea" că cetatea Sucevei ar fi fost chipurile clădită de teutoni, „descoperire" dușmănoasă ce nega rolul populației băștinașe în dezvoltarea țării, ponegrea trecutul de luptă eroică al poporului nostru.

★

Veacuri întregi sultanii turci, moșierii și capitaliștii romîni, imperialiștii occidentali au prădat nesățioși bogățiile țării; veacuri de-a rîndul au vrut să ferece în lanțuri poporul romîn, să-l lipsească de libertate. Dar n-a fost pe vrerea lor: istoria a judecat cu dreptate. Voința poporului nostru n-a putut fi frîntă nici măcar în cei mai grei ani de jug și robie; făuritor al istoriei patriei, poporul a supraviețuit invaziilor lungi și crude, a rezistat dușmanilor necruțători.

Privesc din nou străvechea cetate a Sucevei, admir iarăși ruinele turnurilor și zidurile învechite, ce parcă stau și-acum de strajă pe deal; trec dincolo de șanțul de apărare pe platoul din față, unde începînd din anul 1951 se fac săpături arheologice.

Spre apus, orașul Sucevei își răsfață în bătaia soarelui numeroasele sale monumente istorice, începînd cu zidurile de piatră ale Curții Domnești, cu biserica Mirăuților, în care voevozii erau unși ca domni ai Moldovei, și terminînd cu Șipotul, fîntînă veche, pusă de legendă pe seama lui Ștefan cel Mare.

Privești orașul acesta dintr-o parte în alta și îți dai seama că a început să dispară aspectul medieval al Sucevei. Iată construcțiile noi, ridicate-n anii puterii populare: pavilionul nou al spitalului de stat și cele două policlinici. Clădirile albe destinate ca locuințe oamenilor muncii, ferestrele mari, luminoase, larg deschise, ale Casei de cultură „Ciprian Porumbescu", parcul de odihnă de lîngă uzina electrică, grădinile și spațiile verzi, presărate mereu, de trei ani încoace, în tot cuprinsul orașului, străzile pietruite pe care pînă nu de mult copitele cailor stîrneau praful, ca și pe vremea lui Ștefan cel Mare.

Ca o minunată grădină a Moldovei se întinde spre răsărit lunca Sucevei, ce se pierde departe în cline domoale; iar în marginea cealaltă, dincolo de Zamca, pe malul pîriului ce-și șerpuiește apa în fundul văii, se așterne satul Scheia. In satul acesta bătrîn, cu o istorie de veacuri, există o tînără gospodărie colectivă, cu oameni noi, pionieri ai colectivizării care — la fel ca și colectiviștii din celelalte 59 gospodării colective ale regiunii Suceava — nu s-au temut nici de uneltirile veninoase ale dușmanului, nici de blestemele ce mai aveau putere în sat asupra sufletelor naive, ci au pornit cu încredere pe singura cale menită a-i scăpa de sărăcia și mizeria ce li se transmiteau ca moștenire din generație în generație.

Răsfoiesc cartea cu însemnările oamenilor muncii din toate regiunile țării veniți să viziteze cetatea de scaun a lui Ștefan Vodă, să soarbă din izvorul nemuritoarelor fapte ale strămoșilor puteri noi de luptă pentru întărirea patriei, pentru apărarea ei.

De la înălțimea Sucevei, din turnurile acestea, unde cu sute de ani în urmă își cadențau pașii străjile, cercetînd zarea, privesc acum cu ochii minții toată măreția schimbărilor petrecute-n țara Moldovei. Văd luminile Bicazului, mașinile combinatului textil din Botoșani, strungurile fabricii de rulmenți, viața nouă pe care și-o făuresc colectiviștii, toate transformările adînci, revoluționare, înfăptuite prin lupta comuniștilor, păstrătorii celor mai sfinte tradiții de luptă pentru binele și fericirea poporului.

In anii noștri frăția și alianța pe care Ștefan a încheiat-o cu răsăritul, exprimînd prin veacuri năzuințele poporului, s-a ridicat pe culmi nebănuite.

...Amurguri tăcute se lasă peste cetate, umbre ale nopții o învăluie. Ușor se ridică luna dinspre dealul Tătărașului, plutește printre nouri destrămați de vînturi, își resfiră cu dărnicie lumina, tivind cu argint brîul zidurilor puternice, durate de Ștefan Voevod ca să fie apărare în vremuri de grea cumpănă pentru țară. Impunătoare, cetatea Sucevei domină orașul și depărtările, își zugrăvește marginile pe pînza înstelată a cerului. Imi pare că-i aud respirația adîncă, bătaia inimii. Invie trecutul. Bate prin veacuri inima nepieritoare a poporului care a știut și va ști să zdrobească, fără cruțare, orice mînă prădalnică, orice uneltiri de jaf și cotropire.

GH. CRISTEA

Mai multă seriozitate față de sezisările de jos!

Mulți membri de partid din organizația de bază a orașului Predeal și din organizația de bază C.F.R.-Predeal cunoșteau, încă cu luni în urmă, faptul că Ilie Botlung, secretar al organizației de bază al orașului Predeal și șef al serviciului de cadre al sfatului popular al orașului Predeal, a comis o serie de abuzuri și că înăbușă critica de jos.

Era de așteptat ca această stare de lucruri să fie bine cunoscută și de Comitetul raional de partid Stalin, deoarece ea fusese dezvăluită la conferința raională de partid de către tov. D. Duțu, membru în organizația de bază C.F.R.-Predeal, care făcuse în acest sens și o sezisare redacției ziarului „Scînteia".

In sezisare se arăta, printre altele, că Ilie Botlung, în timpul alegerilor de deputați pentru sfaturile populare, fiind membru în consiliul F.D.P. al raionului Stalin, a susținut candidați care nu împliniseră vîrsta de 23 de ani, că alegerile organelor locale de conducere a partidului nu s-au efectuat conform statutului, că Ilie Botlung înăbușă critica de jos, își plasează prieteni și rude în diferite posturi etc.

Intr-adevăr, Ilie Botlung, care în timpul acela era și membru în Comitetul de partid al raionului Stalin, a condus adunarea în care s-a făcut alegerea organelor de conducere chiar în organizația de bază unde era el însuși secretar — fapt care constituie o încălcare flagrantă a instrucțiunilor C. C. al P.M.R. O mare parte din vină o poartă, în această privință, tov. Alexandru Budureanu, șeful secției organizațiilor de partid, sindicat și de U.T.M. a Comitetului raional de partid Stalin. Acesta, deși cunoștea data alegerilor, n-a trimis la adunare pe nimeni din partea comitetului raional de partid, dînd astfel prilej lui Ilie Botlung să treacă singur la efectuarea alegerilor.

In ceea ce privește alegerile de deputați în Sfatul popular al orașului Predeal, Ilie Botlung a dat indicații să se schimbe data nașterii la doi candidați care nu împliniseră vîrsta de 23 de ani. Tuturor celor care-i atrăgeau atenția asupra faptului că se calcă Decretul Prezidiului Marii Adunări Naționale cu privire la alegerea deputaților în sfaturile populare, Ilie Botlung le dădea următorul răspuns: „Cîteva luni pe care le mai au pînă la împlinirea vîrstei nu contează: știe raionul de aceasta".

Abuzurile săvîrșite, călcarea legalității populare se împleteau cu înăbușirea criticii de jos. Celor care încercau să-l critice în adunarea organizației de bază, el le închidea gura, spunîndu-le că sînt „fracționiști" etc. Folosind asemenea metode și dîndu-se drept „imputernicitul raionului", Botlung își făcea de cap. Pe cumnatul său, Haranguș, l-a numit în postul de responsabil al centrului de radioficare Predeal, deși acesta nu corespundea în acest post.

Pînă unde au mers lucrurile o arată faptul că, în urma sezisării trimise de către redacția ziarului nostru, comitetul raional de partid a răspuns, la data de 11 iunie a.c., că Ilie Botlung nu se face vinovat de faptul că ar fi falsificat vîrsta candidaților la alegerile de deputați. Folosind un procedeu caracteristic celor care vor să evite fondul problemei, comitetul raional a încercat să deplaseze accentul asupra celui care făcuse sezisarea.

Pe de altă parte, în răspuns se arăta că Ilie Botlung a fost schimbat din funcția de secretar al organizației de bază al orașului Predeal și din funcția de șef al serviciului de cadre al sfatului popular. Aproape că nu mai înțelegi nimic. Cum să fie sancționat un om despre care s-a „constatat" că nu este vinovat?

In realitate însă, Ilie Botlung, vinovat de toate cele arătate mai sus, nu fusese schimbat din funcția de șef al serviciului de cadre nici la data de 21 iunie a.c., cînd își vedea liniștit de treabă, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat.

Cum se poate explica faptul că s-a putut ajunge la redactarea unui asemenea răspuns? Cum se poate explica că în răspunsul unui organ de partid se lua, pur și simplu, apărarea unui om care se făcuse vinovat de atîtea abateri?

Aici s-au întîlnit, fără îndoială, tendința de cocoloșire a lipsurilor cu slaba răspundere politică și cu lipsa celui mai elementar control al executării hotărîrilor. Tov. Vasile Ștef, instructor cu sezisările oamenilor muncii al comitetului raional de partid, a elaborat acest răspuns numai pe baza „celor auzite", pe baza „celor ce i s-au spus" și nu pe baza unor cercetări făcute la fața locului de către dînsul sau de către un alt activist al comitetului raional de partid. Înainte de a trece la redactarea răspunsului, tov. Vasile Ștef s-a consultat, ce e drept, cu tov. Alexandru Budureanu, șeful secției organizațiilor de partid, sindicat și de U.T.M. care, într-adevăr, s-a declarat și el „de acord" asupra conținutului răspunsului. Trebuie spus, însă, că nici tov. Alexandru Budureanu nu cercetase la fața locului cele sezisate; el dealtfel avusese, în toate împrejurările, încredere deplină în ceea ce făcea și mai ales în ceea ce spunea Ilie Botlung. De aceea, sezisările în legătură cu „activitatea" lui Ilie Botlung nu erau pe placul tovarășului Alexandru Budureanu.

Totuși, semnătura pe răspunsul trimis redacției „Scînteii" nu era nici a tov. Vasile Ștef și nici a tov. Alexandru Budureanu. Cel care a semnat răspunsul este tov. C. Ifrim, prim-secretar al Comitetului raional de partid Stalin. El a semnat răspunsul fără a se convinge cît de cît dacă conținutul corespunde realității. Este drept că, ulterior, tov. C. Ifrim a fost acela care a luat m uri de îndreptare a lucrurilor.

Unor astfel de atitudini față de sezisările de jos trebuie să li se pună capăt fără întîrziere, ele lipsind organele noastre de partid sau de stat de ajutorul puternic al maselor.

Numai o atitudine conștiincioasă față de sezisări poate duce la crearea condițiilor prielnice pentru desfășurarea criticii de jos, la întărirea convingerii maselor că ele pot și trebuie să dezvăluie lipsurile, indiferent de persoane.

D. LEONTE

Pe urmele scrisorilor nepublicate

● Intr-o scrisoare adresată redacției, un corespondent voluntar arăta că biblioteca raională din Hunedoara n-are local corespunzător. De asemenea, cenaclul literar care a luat ființă în orașul Hunedoara nu poate să-și desfășoare activitatea din lipsă de local. Comitetul executiv al Sfatului popular al regiunii Hunedoara, căruia redacția i-a adus la cunoștință cele semnalate de corespondent, ne-a răspuns că sezisarea corespunde realității. Pentru remedierea lipsurilor au fost luate măsuri: biblioteca raională din Hunedoara a primit două camere, iar sediul cenaclului literar a fost fixat la biblioteca Combinatului siderurgic „Gh. Gheorghiu-Dej".

Sezisarea — se spune în răspuns — a ajutat organelor locale de stat să ia măsurile necesare pentru ca cititorii din orașul Hunedoara să poată frecventa biblioteca în bune condițiuni.

● Un corespondent voluntar arăta, într-o scrisoare adresată redacției, că Ladislau Bálint, șeful secției comerciale a Sfatului popular orășenesc Zărnești, regiunea Stalin, are abateri grave în muncă. El a sustras prin abuz o serie de mărfuri din magazinele comerțului de stat din Zărnești, a făcut falsuri în acte publice etc.

Cele sezisate de corespondentul voluntar au fost trimise spre cercetare Sfatului popular al regiunii Stalin, care, în urma cercetărilor făcute, a constatat că sezisarea corespunde realității.

Bálint Ladislau a fost îndepărtat din funcția pe care o deținea.

450 de ani de la moartea lui Ștefan cel Mare

Implinirea a 450 de ani de la moartea lui Ștefan cel Mare (2 iulie 1504) constituie pentru oamenii muncii un prilej de a evoca și cinsti tradițiile glorioase ale luptei poporului romîn pentru independența și propășirea țării. Vitejia cu care, acum cinci veacuri, țărănimea liberă și tîrgoveții moldoveni au înfruntat și respins pe năvălitorii otomani, dezvoltarea legăturilor de prietenie și alianță tradițională cu marele popor rus, în lupta împotriva cotropitorilor, fac ca vremea domniei lui Ștefan cel Mare să rămînă una dintre cele mai însemnate perioade ale trecutului istoric.

★

In a doua jumătate a veacului al XV-lea dușmanul principal al popoarelor din sud-estul Europei era imperiul otoman. După ce desăvîrșise ocuparea Peninsulei Balcanice, acest imperiu își întărise bazele de plecare ale unei invazii care amenința să acopere și teritoriul de la nordul Dunării. Incă din 1454 Moldova fusese adesea prădată de hoardele cu care sultanul obișnuia să-și pregătească asaltul forțelor lui principale, în vederea cuceririi propriu-zise a teritoriilor rivnite.

Trebuie subliniat că perspectiva înrobirii de către turci constituia o primejdie de moarte pentru dezvoltarea popoarelor. Feudalismul turcesc era unul dintre cele mai prădalnice și mai brutale. K. Marx a arătat că și în secolul al XIX-lea „prezența turcilor în Europa reprezintă o piedică serioasă pentru dezvoltarea bogățiilor naturale ale Peninsulei Balcanice". Desigur, această apreciere este cu atît mai valabilă pentru veacul al XV-lea.

Situația creată prin prezența turcilor la Dunăre impunea încordarea tuturor forțelor de luptă ale țărilor amenințate de invazie, mobilizarea lor pentru a respinge pe agresori.

Cu toate acestea unele interese contrarii au frînat necontenit lupta eroică a poporului pentru neatîrnare și eforturile făcute de unii conducători ai luptei antiotomane de la mijlocul veacului al XV-lea. In vederea „preîntîmpinării" invaziei, poporul moldovean a fost obligat, în 1456, în urma trădării boierilor, să plătească un tribut menit să astîmpere poftele turcești, soluție care, de fapt, n-a rezolvat nimic. Acest act, prin care în 1456 Moldova a fost supusă plății tributului, a dezvăluit din capul locului originea piedicilor ce-au stat în calea luptei pentru apărarea independenței. Dezbaterea ce avusese loc cu acest prilej la Vaslui a arătat în plină lumină rolul nefast al politicii duse de marea boierime — clasa conducătoare a statului — care refuzase categoric organizarea luptei în alianță cu popoarele vecine. Boierimea încredința că plata tributului este cea mai satisfăcătoare rezolvare a problemei. Ea știa prea bine că sarcinile impuse de acest sacrificiu nu apăsau pe umerii săi, căci banii ceruți de turci se acopereau numai și numai din birurile plătite de țărani și tîrgoveți. Dimpotrivă, lupta pe viață și pe moarte împotriva turcilor ar fi silit marea boierime la unele sacrificii materiale pe care aceasta n-ar fi fost în nici un caz dispusă să le facă.

Se știe că la mijlocul veacului al XV-lea, cînd a venit la domnie Ștefan cel Mare, în Țările Romîne existau instituțiile fărîmițării feudale, instituții care se întemeiau pe privilegiul marilor boieri de a-și conduce aproape singuri domeniul feudal, organizînd fiecare pe teritoriul moșiei sale curți de judecată, centre administrative, mînăstiri etc.; domnia nu avea decît un drept de control foarte mărginit și în practică ineficace. Pe de altă parte, monopolul meseriei armelor îl deținea cavalerii. Oastea țării era astfel în cea mai mare parte compusă din soldații pe care boierii căutau să-i mențină sub autoritatea lor și pe cîmpul de luptă.

Or, atunci cînd s-a produs invazia turcilor în răsăritul Europei, a devenit limpede că oștile constituite pe o astfel de bază sînt incapabile să țină piept năvălitorilor otomani. De aceea, dezvoltarea luptei împotriva turcilor a fost în toate țările strîns legată de efortul conducătorilor lor de a reduce privilegiile politice și militare ale marilor feudali. Ca și în Rusia, de pildă, au apărut în Țările Romîne, înainte de deplina maturizare a condițiilor economice necesare, primele semne ale luptei pentru centralizarea statului feudal.

Mijloacele folosite de Ștefan cel Mare pentru a înfrînge rezistența marii boierimi și pentru a înfăptui centralizarea statului Moldovei sînt complexe. Pe de-o parte el a alcătuit grupuri de „slujitori" ce formau o forță de represiune capabilă să mențină ordinea și să o impună la nevoie chiar boierilor. Demn de remarcat în această privință este faptul că grupurile de „slujitori" erau formate îndeosebi din mici boieri și răzeși ce se distinseseră în luptele cu turcii.

Pe de altă parte, Ștefan a aplicat cu multă stăruință o metodă care și-a arătat eficacitatea nu numai în Moldova, ci și în alte țări (de pildă în Rusia, sub domnia lui Ivan al III-lea), cum a fost dislocarea trupurilor marilor moșii care stăteau la baza puterii boierimii. In locul moșiilor care se întindeau în unele cazuri pe sute de kilometri pătrați, cuprinzînd cîteva zeci de sate grupate într-un **singur** hotar, Ștefan — împlîntînd aci micile proprietăți țărănești ale „slujitorilor" domnești — a făcut să apară cîteva trupuri de moșie, fără legătură, despărțite între ele. In acest fel, prin însăși configurația pe teren a pămînturilor **lor, marii boieri au ajuns să depindă tot** mai mult de organele administrative centrale ale domniei.

Aceste acțiuni întreprinse de voevodul moldovean au avut un caracter progresist, corespunzînd necesităților istorice de dezvoltare și apărare a țării. Ele au putut fi înfăptuite tocmai pentru că ajutînd la întărirea domniei, aveau și sprijinul păturilor populare, care duceau în permanență lupta împotriva privilegiilor marilor boieri.

Totodată aceste acțiuni întreprinse de Ștefan au dus la dezlănțuirea unui violent conflict politic intern. Era și mai limpede acum pentru boierii Moldovei că rezistența armată în fața turcilor avea ca urmare îngrădirea privilegiilor atît de strîns legate de fărîmițarea feudală. De aci s-a născut atît împotrivirea lor față de o politică de luptă deschisă cu turcii și trădarea de țară de care s-au făcut vinovați o mare parte a marilor boieri în cursul acestor lupte, cît și sprijinirea politicii lui Ștefan cel Mare pe tîrgoveți, pe micii boieri, și mai ales pe masa țăranilor, cu toții interesați în chip diferit în realizarea obiectivului politicii sale externe: asigurarea independenței Moldovei.

Consolidarea legăturii dintre domnie și aceste categorii sociale, în cadrul luptei comune duse pentru a îngrădi puterea marii boierimi, a fost chezășia principală a victoriilor împotriva cotropitorilor turci în vremea domniei lui Ștefan. Analizînd cea mai strălucită din aceste victorii, și anume victoria obținută de poporul moldovean la Podul Inalt, la 10 ianuarie 1475, K. Marx a spus: „...armata moldoveană (compusă din 40.000 de oameni slab înarmați, țărani care fuseseră luați aproape direct de la plug, 5.000 soldați unguri... și 2.000 de polonezi) deși mult mai slabă decît cea turcească, a zdrobit-o complet: numai puțini turci au scăpat cu viață; au fost omorîte patru pașale, au fost capturate 100 de steaguri". Nu este de mirare că în aceste condiții forța militară a Moldovei s-a impus în răsăritul Europei, pe timpul lui Ștefan cel Mare, ca una din puterile cele mai de seamă.

Scopul principal al luptelor conduse de Ștefan cel Mare a fost vremelnic atins. Deși la 1487, sub presiunea boierimii, țara a reluat plata tributului, turcii au fost siliți să dea Moldovei garanții politice cu privire la independența ei. In anii 1499—1501 s-au dus iarăși o serie de lupte, insuficient studiate încă de istorici. Fapt este că în 1503, un an înainte de moartea lui Ștefan cel Mare, sultanul a trebuit să admită în textul unui tratat internațional că Moldova nu se găsește în atîrnare politică față de imperiul otoman.

Șirul celor 34 de victorii militare ale lui Ștefan se încheiase astfel printr-un mare succes politic.

Istoriografia burgheză din țara noastră s-a străduit să construiască o falsă imagine a luptei prin care Moldova și-a menținut independența împotriva turcilor pînă la sfîrșitul domniei lui Ștefan cel Mare. Impotriva evidenței faptelor, a fost negată și ascunsă poziția trădătoare pe care marea boierime a ocupat-o îndeosebi în a doua jumătate a domniei lui Ștefan. Istoricii puși în slujba burgheziei au încercat să separe activitatea politică și militară a lui Ștefan cel Mare, de lupta poporului, care a asigurat prin jertfele și vitejia lui independența Moldovei. Au fost susținute tezele false potrivit cărora Ștefan cel Mare ar fi fost o personalitate izolată, singurul inițiator și factorul principal al luptei cu cotropitorii turci.

In realitate însă, marele merit al domnului moldovean, rolul pozitiv pe care l-a jucat în istoria patriei noastre, constă tocmai în înfăptuirea cu iscusință a unor acțiuni politice și militare corespunzătoare intereselor dezvoltării țării. Victoriile lui Ștefan au **depins** tot timpul de legătura cu aceste pături populare și nu ar fi fost cu putință fără sprijinul și fără lupta lor eroică.

★

In decursul întregii sale domnii, voevodul moldovean a căutat să-și creeze un sistem de alianță care să-i asigure spatele frontului și desfășurarea cu succes a luptei împotriva cotropitorilor otomani.

Apogeul domniei lui Ștefan este marcat în toate privințele prin forma pe care au luat-o legăturile dintre Moldova și Rusia. Sub domnia sa, raporturile vechi de colaborare cu poporul rus se adîncesc și joacă un rol practic dintre cele mai eficace; ele au contribuit la succesele Moldovei de la sfîrșitul veacului al XV-lea, atît pe tărîmul consolidării independenței cît și pe cel al propășirii ei interne.

Istoricii burghezi, în măsura în care în genere au pomenit legăturile dintre Ștefan și Moscova, s-au mărginit doar la aspectul raporturilor dinastice.

In lupta lui pentru apărarea independenței, Ștefan cel Mare nu s-a putut sprijini pe panii polonezi, care erau tot mai potrivnici unui război deschis cu imperiul otoman.

Ștefan a fost înșelat amarnic de către puterile din centrul și apusul Europei. Astfel, Republica Veneției, care în veacul al XV-lea juca un rol deosebit de însemnat atît prin puterea și bogăția ei cît și prin interesele ce o opuneau măcar în aparență înaintării turcești, după ce îl îndemnase pe Ștefan la luptă împotriva turcilor, făgăduindu-i ajutoare, îl lasă singur și încheie în mod laș pace cu imperiul otoman.

De aceea politica externă a lui Ștefan cel Mare se orientează spre întărirea prieteniei cu Rusia și Ungaria (puteri care tocmai încheiaseră o strînsă alianță între ele). Politica de prietenie și alianță ce a dus-o Ștefan cel Mare cu Rusia a fost un factor deosebit de însemnat, care a creat posibilitatea ca Moldova, o țară feudală relativ mică, să cucerească o serie de victorii în lupta împotriva unui dușman atît de puternic cum era imperiul otoman.

Incheind, la stăruințele lui Ivan al III-lea, o alianță cu Ștefan cel Mare, hanul Mangli-Ghirai refuză să-i mai ajute pe turci în încercările lor de aservire a Moldovei. Incepînd încă din 1485 și mai cu seamă în ultimii ani ai domniei lui Ștefan, această alianță a fost un factor deosebit de însemnat care a contribuit la slăbirea presiunii otomane în nordul Dunării, la consolidarea independenței Moldovei. In august 1499, Ivan al III-lea se adresa la Moscova unor soli ai cneazului Lituaniei cu cuvintele: „...Noi sîntem cu Ștefan voevod în unire și prietenie și cînd ne va da veste Ștefan voevod că turcii au pornit împotriva lui și că are nevoie de ajutorul nostru, noi de asemeni.. vom sta pentru creștinătate împotriva păginilor" (turci).

5 ani de la moartea lui Gheorghi Dimitrov

La 2 iulie se împlinesc cinci ani de cînd s-a stins din viaţă neuitatul fiu al poporului bulgar, eminent militant al mişcării muncitoreşti internaţionale, conducătorul Partidului Comunist Bulgar şi al poporului bulgar — Gheorghi Mihailovici Dimitrov.

Discipol credincios şi tovarăş de luptă al lui Lenin şi Stalin, Gheorghi Dimitrov şi-a consacrat întreaga sa viaţă luptei clasei muncitoare bulgare împotriva exploatării şi silniciei capitaliştilor, pentru o viaţă liberă şi fericită pentru poporul bulgar. Gheorghi Dimitrov a fost un neînfricat luptător pentru cauza comunismului, împotriva fascismului şi războiului.

La sfîrşitul veacului trecut, clasa muncitoare din Bulgaria începe să se organizeze şi să lupte pentru drepturile ei. Fiu devotat al poporului său, G. Dimitrov ia parte activă la această luptă şi se identifică cu ea. Gheorghi Dimitrov se dovedeşte a fi un talentat organizator şi înflăcărat agitator pentru interesele clasei muncitoare. Situîndu-se în mod consecvent pe poziţia revoluţionară marxistă a aripei stîngi a Partidului Social Democrat Bulgar — „strîmţii" — Dimitrov, împreună cu alţi conducători ai proletariatului bulgar, a dus o luptă necruţătoare împotriva revizioniştilor şi oportuniştilor.

In urma acestei lupte, în 1903, aripa stîngă, revoluţionară, a Partidului Social Democrat Bulgar, în frunte cu Dimitr Blagoev şi Gheorghi Dimitrov, a părăsit P.S.D.B. şi a întemeiat partidul marxist-revoluţionar al clasei muncitoare — Partidul Muncitoresc Social Democrat din Bulgaria.

Victoria istorică a Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie a avut un puternic ecou în rîndurile clasei muncitoare din Bulgaria. Dimitrov şi tovarăşii săi de luptă au salutat cu un uriaş entuziasm izbînda proletariatului rus. După exemplul Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, Partidul Muncitoresc Social Democrat din Bulgaria a fost transformat, în 1919, în Partidul Comunist Bulgar şi a aderat la Internaţionala Comunistă.

La chemarea Partidului Comunist Bulgar, în septembrie 1923, masele muncitoreşti şi ţărăneşti s-au răsculat împotriva sîngeroasei dictaturi fasciste instaurate după primul război mondial. Gheorghi Dimitrov, Vasil Colarov şi alţi conducători de frunte ai clasei muncitoare din Bulgaria au organizat comitete revoluţionare pentru conducerea acestei răscoale — prima răscoală a muncitorilor şi ţăranilor bulgari înarmaţi împotriva fascismului. Eroica răscoală a poporului bulgar a fost însă înăbuşită în sînge de dictatura fascistă. Pentru a scăpa de urmărirea sbirilor fascişti, Dimitrov este nevoit să se exileze.

Din străinătate, Dimitrov continuă să ia parte cu aceeaşi abnegaţie la conducerea partidului, care acţiona în fruntea poporului bulgar împotriva dictaturii fasciste.

In 1933, capitalul mondial, în frunte cu cel american şi englez, înscăunează în Germania fascismul şi cu ajutorul acestuia se încearcă a se da o lovitură mişcării muncitoreşti internaţionale. Hitleriştii înscenează la Leipzig faimosul proces al incendierii Reichstagului, al cărui acuzat principal este Gheorghi Dimitrov, care se afla în acel timp în Germania. Dar socotelile reacţiunii internaţionale au dat greş. Gheorghi Dimitrov transformă procesul de la Leipzig într-o puternică tribună de demascare a fascismului şi a cercurilor monopoliste care sprijineau fascismul. Solidaritatea manifestată de oamenii muncii din toate ţările şi mai ales sprijinul primit din partea popoarelor Uniunii Sovietice l-au smuls pe Gheorghi Dimitrov din mîinile călăilor hitlerişti.

Ca secretar general al Internaţionalei Comuniste, Dimitrov participă la elaborarea problemelor strategice şi tactice ale luptei partidelor comuniste împotriva fascismului. El luptă pentru crearea şi întărirea frontului de luptă împotriva fascismului şi războiului.

Partidul Comunist Bulgar, îndrumat de Comitetul său Central, în frunte cu Gheorghi Dimitrov, a luat conducerea luptei de rezistenţă împotriva fascismului. In 1942, sub conducerea partidului, a fost creat Frontul Patriei, care a unit în jurul lui toate forţele democratice şi progresiste ale poporului bulgar. Doi ani mai tîrziu, în zilele cînd glorioasa Armată Sovietică trecuse la eliberarea Bulgariei, Partidul Comunist Bulgar organizează răscoala populară de la 9 septembrie 1944, care a măturat de la cîrma ţării regimul monarho-fascist.

După eliberarea ţării, poporul bulgar, condus de Partidul Comunist Bulgar, a pornit lupta pentru înfăptuirea transformărilor revoluţionare, care au dus la cucerirea puterii politice de către clasa muncitoare şi la făurirea regimului de democraţie populară.

Sub conducerea Partidului Comunist Bulgar şi a Comitetului său Central, în frunte cu Gheorghi Dimitrov, s-a înfăptuit reforma agrară, naţionalizarea industriei, s-a elaborat noua Constituţie a Bulgariei, primul plan bienal şi planul cincinal, s-a păşit la transformarea socialistă a agriculturii. In anii regimului de democraţie populară Bulgaria s-a transformat dintr-o ţară agrară înapoiată într-o ţară industrial agrară. La sate a devenit dominantă orînduirea cooperatistă. Au fost create condiţiile necesare pentru ridicarea continuă a nivelului material şi cultural al oamenilor muncii.

Partidul Comunist Bulgar şi Comitetul său Central, în frunte cu Dimitrov, a educat poporul bulgar în spiritul dragostei şi ataşamentului nemărginit faţă de U.R.S.S. Dimitrov a arătat că prietenia cu Uniunea Sovietică este necesară poporului bulgar „ca aerul şi soarele".

Gheorghi Dimitrov a luptat neobosit pentru întărirea prieteniei dintre popoarele bulgar şi romîn. „Dunărea — a spus el — nu mai desparte poporul bulgar de poporul romîn ci le uneşte sub steagul măreţ al luptei pentru socialism şi pentru pace". Podul construit peste Dunăre de către popoarele romîn şi bulgar cu sprijinul marii Uniuni Sovietice şi inaugurat recent este un adevărat simbol al prieteniei dintre ţările noastre, prietenie care se întăreşte necontenit.

Cinci ani au trecut de la moartea lui Gheorghi Dimitrov. Partidul Comunist Bulgar, credincios cauzei comunismului, căreia Dimitrov i-a consacrat întreaga sa viaţă şi putere de muncă, conduce cu înţelepciune poporul bulgar pe drumul vieţii noi, spre socialism. Succesele înregistrate de Republica Populară Bulgaria în lupta pentru pace şi socialism sînt o contribuţie de seamă la întărirea puternicului lagăr al democraţiei şi socialismului, în frunte cu marea Uniune Sovietică.

Această prietenie a slujit interesele fundamentale ale poporului Moldovei căci s-a născut atît din nevoia acestuia de a se sprijini pe puterea rusă în lupta sa împotriva jugului otoman, cît şi din faptul că Rusia era ea însăşi interesată în slăbirea influenţei turceşti în această parte a Europei.

★

Politica lui Ştefan cel Mare a avut, atît pe plan intern cît şi pe plan extern, un rol progresist. Trebuie ţinut însă seama de limitele acestei politici, de faptul că în condiţiile istorice obiective ale vremii sale, Ştefan cel Mare a fost şi nu putea fi decît un domnitor feudal. In politica lui internă, de pildă, a menţinut starea de aspră exploatare a iobagilor; pe propriile lui domenii, Ştefan a continuat să exploateze el însuşi munca gratuită a iobagilor.

Totuşi, în cadrul istoric al vremii în care a trăit, Ştefan cel Mare apare ca o figură înaintată, prin faptul că s-a bazat într-o serie de acţiuni ale sale pe masele populare, pe răzeşi şi tîrgoveţi.

După moartea lui Ştefan cel Mare poporul a continuat să lupte cu dîrzenie pentru libertatea şi independenţa sa.

Schimbarea raportului de forţă în această parte a Europei în favoarea Rusiei — proces petrecut în răstimpul de la domnia lui Ştefan cel Mare pînă la războiul pentru independenţă din 1877 — a constituit un element de cea mai mare însemnătate în dezvoltarea economică şi socială a Moldovei şi Ţării Româneşti. Totodată, forţa militară a Rusiei, sprijinul marelui popor rus au constituit factorul hotărîtor în scuturarea definitivă a jugului turcesc, împotriva căruia timp de sute de ani poporul a luptat cu eroism sub conducerea lui Ştefan cel Mare sau Mihai Viteazu.

Independenţa de stat a Romîniei cucerită în 1877 prin eroismul soldaţilor romîni şi ruşi, prin sacrificiile neînchipuit de grele ale maselor populare, a fost trădată de coaliţia burghezo-moşierească şi de monarhia Hohenzollernilor. Clasele dominante — moşierimea şi burghezia — depăşind prin slugărnicie, laşitate şi ticăloşie pe înaintaşii lor, marii boieri din vremea lui Ştefan, au inaugurat perioada ruşinoasă cînd în treburile interne ale ţării hotărau marile trusturi capitaliste din occident, perioadă care a culminat cu robia hitleristă.

In aceste condiţii proletariatul din Romînia, sub conducerea partidului comunist, a ridicat sus steagul luptei pentru cucerirea adevăratei independenţe naţionale, împletind lupta pentru democraţie şi eliberare socială cu lupta împotriva aservirii ţării de către capitaliştii străini, pentru independenţă şi suveranitate naţională.

La 23 August 1944, în condiţiile înaintării victorioase a Armatelor Sovietice, forţele patriotice conduse de P.C.R. au răsturnat dictatura fascistă antonesciană; după eliberarea ţării poporul nostru a luptat cu eroism prin participarea diviziilor romîne la războiul antihitlerist, a izgonit de la putere clasele exploatatoare trădătoare şi partidele lor, cucerindu-şi astfel dreptul de a dispune liber de soarta sa fără nici un amestec din afară. Ca urmare a faptului că ţara noastră a fost eliberată de către oştile marelui stat al socialismului biruitor, pentru prima oară în zbuciumata sa istorie poporul romîn a putut să-şi cucerească adevărata independenţă naţională.

Transformările revoluţionare adînci petrecute în cei zece ani de la eliberare în ţara noastră ca şi în celelalte ţări de democraţie populară, marile succese dobîndite în dezvoltarea economiei naţionale, trecerea la construirea socialismului, la crearea condiţiilor pentru ridicarea necontenită a nivelului de trai al poporului, nu sînt cu putinţă decît acolo unde popoarele şi-au cucerit o adevărată independenţă şi suveranitate naţională.

Faptele glorioase ale luptătorilor de la Podul Inalt şi din atîtea alte bătălii duse de popor, care de-a lungul istoriei patriei a ţinut piept cu bărbăţie şi i-a respins pe cotropitorii ţării, au intrat în tezaurul tradiţiilor naţionale ale poporului nostru.

Istoria a dovedit că moştenitorii şi păstrătorii tradiţiilor nobile ale luptei pentru o viaţă mai bună, liberă şi independentă, sînt oamenii muncii, partidul clasei muncitoare.

Pentru oamenii muncii din Republica Populară Romînă, stăpîni în ţara lor, aceste tradiţii constituie un îndemn de a întări necontenit puterea de apărare a patriei, de a sta neclintit de strajă libertăţilor democratice şi independenţei naţionale cucerite cu atîtea jertfe; ele constituie un nesecat izvor de energie în lupta pentru făurirea unei vieţi fericite.

Conf. univ. BARBU T. CÎMPINA
A. GRIGORESCU

IN EDITURA
PENTRU LITERATURA POLITICĂ
a apărut:
William Z. Foster:
SCHIŢĂ A ISTORIEI POLITICE A CELOR DOUĂ AMERICI
720 pag. *23,20 lei*

Comemorarea morţii lui Ştefan cel Mare la Suceava

SUCEAVA 1 (Agerpres). — Cu prilejul comemorării a 450 de ani de la moartea lui Ştefan cel Mare, filiala Iaşi a Academiei R.P.R. a organizat joi, în sala casei de cultură „Ciprian Porumbescu" din Suceava, o adunare publică la care a participat un public numeros.

—o—

Secţii noi la Muzeul de Artă al R. P. R.

De curînd, în cadrul Galeriei universale a Muzeului de artă al R.P.R., pe lîngă secţiile de artă apuseană şi cea de artă orientală şi extrem orientală, a luat fiinţă secţia de artă rusă şi sovietică. In cele patru săli ale acestei noi secţii sînt expuse lucrări de pictură, sculptură, grafică şi artă aplicată, rusă şi sovietică.

In curînd, vor fi aduse completări şi secţiei de artă apuseană din cadrul Galeriei universale a Muzeului de artă al R.P.R. Pe lîngă cele 21 de săli de artă apuseană, care sînt deschise în prezent, vor fi amenajate alte 3 săli noi.

(Agerpres)

—o—

INFORMAŢII

Joi dimineaţa au părăsit Capitala Maurice Simonin, preşedintele Uniunii Internaţionale a Sindicatelor muncitorilor din industria alimentară, şi Gaetano Invernizzi, vicepreşedinte al Uniunii, care au participat la lucrările celei de a 4-a sesiuni a Comitetului Administrativ al Uniunii, care a avut loc între 26 şi 28 iunie la Bucureşti.

★

Joi dimineaţa a părăsit Capitala delegaţia C.C.S. care va participa la cea de a 2-a Conferinţă internaţională a muncitorilor din metalurgie şi industria construcţiilor de maşini, care va avea loc la Viena între 3 şi 7 iulie.

★

Miercuri seara s-a înapoiat în Capitală delegaţia romînă care a participat la Conferinţa Internaţională a arhitecţilor şi a celor ce muncesc în domeniul urbanistic, organizată la iniţiativa Consiliului Mondial al Păcii la Varşovia între 17-27 iunie.

★

Miercuri a sosit în Capitală David Bowman, membru al Comitetului Executiv al Uniunii naţionale a feroviarilor din Anglia, care ne vizitează ţara la invitaţia Consiliului Central al Sindicatelor.

(Agerpres)

Armata populară vietnameză a eliberat oraşul Fat Diem

HANOI 1 (Agerpres). — După cum anunţă agenţia France Presse, la 30 iunie forţele armatei populare vietnameze au eliberat oraşul Fat Diem, important centru din delta Tonkinului, situat la circa 100 de kilometri de Hanoi.

—o—

Transformări în viaţa satelor din R. D. Vietnam

VIETNAMUL DE NORD 1 (Agerpres).— China nouă transmite:

Ziarul vietnamez „Nhandan" relatează că, potrivit unei dări de seamă comunicate la prima şedinţă a Comitetului Central pentru reforma agrară din R. D. Vietnam, s-au distribuit aproape 4.300 ha. de pămînt ţăranilor săraci.

Aceeaşi dare de seamă arată că 550.000 ţărani au intrat în asociaţii ţărăneşti.

—o—

Spicuiri din presa occidentală

Antiamericanismul în Japonia

Ocupaţia americană în Japonia provoacă proteste tot mai numeroase în rîndurile populaţiei japoneze. Poporul japonez îşi exprimă împotrivirea faţă de ocupanţi în cele mai diverse moduri, refuzînd să colaboreze cu ei.

In numărul său din 21 iunie 1954, revista americană „Newsweek" relata cu amărăciune că „un număr de şapte profesori de la Universitatea din Tokio au părăsit un comitet care se ocupa cu producţia de arme, deoarece munca lor de acolo ar fi necesitat o conlucrare cu ofiţeri ai armatei americane".

Revista americană relatează încă un fapt semnificativ: Universitatea Hokkaido a respins un proiect pentru cercetări în domeniul aviaţiei. Motivul? Proiectul era finanţat de aviaţia militară a S.U.A. Şi reacţionara revistă americană „Newsweek" conchide: „Sentimentul antiamerican, deosebit de puternic la Tokio după experienţele cu bomba cu hidrogen de la 1 martie, începe să submineze programul de securitate mutuală al S.U.A.".

Fostul guvernator al statului New Jersey a declarat în testamentul său: „am fost un hoţ"

Sub titlul de mai sus, ziarul burghez „France-Soir" din 16 iunie 1954 publică următoarea informaţie:

„Fostul guvernator al statului New Jersey, Harold Hoffman, a declarat într-o scrisoare, care a fost deschisă după moartea sa, că a furat peste 300.000 dolari de la banca al cărei preşedinte era, pentru a-şi putea finanţa „cariera sa politică şi campaniile sale electorale".

In această scrisoare, care este un adevărat testament politic, Hoffman explică cum a furat de două ori începînd din 1927, pentru a-şi putea realiza ambiţiile sale politice, şi cum i-a dat unui prieten care voia să-l denunţe 150.000 dolari ca acesta să tacă. Hoffman a fost ales de două ori de către Congresul american guvernator al statului New Jersey".

Spovedania dinainte de moarte a lui Hoffman aruncă lumină asupra moravurilor politice din S.U.A., arătînd cum se poate ajunge mare demnitar în cadrul „modului de viaţă american". Cîte fapte de acelaşi gen n-ar putea să povestească mulţi dintre politicienii americani aflaţi încă în viaţă!...

Energia atomică şi folosirea ei în scopuri paşnice

PROF. DR. VALER NOVACU
membru corespondent al Academiei R.P.R.

Punerea în funcţiune în Uniunea Sovietică a primei centrale electrice industriale din lume bazată pe energia atomică a trezit un uriaş interes în opinia noastră publică.
Publicăm mai jos un articol lămuritor în această chestiune.

Cu cît omul a pătruns mai adînc în tainele naturii cu atît s-a extins puterea lui asupra lumii înconjurătoare. El a reuşit să pună în slujba sa focul, puterea căderilor de apă, a vîntului, a aburului şi a electricităţii, izvoare de energie fără de care civilizaţia şi progresul omenirii ar fi de neînchipuit. Dar cel mai bogat izvor de energie este ascuns în nucleul atomilor.

Progresele fizicii atomice şi mai ales ale fizicii nucleare din ultimii 30 de ani au deschis posibilitatea folosirii energiei nucleare, impropriu numită energie atomică. După îndelungate cercetări, fizicienii au reuşit să provoace pe cale artificială — prin reacţii nucleare — dezagregarea nucleului atomic, şi apoi chiar diviziunea (fisiunea) nucleului. Declanşînd reacţii nucleare în lanţ, ei au pus în libertate uriaşe cantităţi de energie cuprinse în nucleul atomic. Această mare descoperire a geniului uman a pus la dispoziţia omenirii un combustibil cu resurse imense de calorii.

Pentru a cunoaşte izvoarele energiei nucleare trebuie să pătrundem structura atomului şi mai ales a nucleului atomic. Diversitatea infinită sub care ni se prezintă substanţele din natură, atît cele minerale cît şi cele organice, rezultă în fond din combinaţia unui număr restrîns de elemente chimice. Iar atomii sînt particulele cele mai mici din care sînt alcătuite aceste elemente. In secolul trecut se credea că atomii sînt particule indivizibile, invariabile şi identice pentru un element anumit, se credea că cu ajutorul lor se poate explica structura materiei.

O caracteristică dintre cele mai importante a atomilor este greutatea atomică, care se exprimă de obicei în unităţi atomice relative. Oamenii de ştiinţă au stabilit astfel că greutatea atomului de hidrogen este de 1,008, iar a atomului de uraniu, chimiceşte pur, unul dintre cei mai grei, este de 238,07.

Cercetînd elementele chimice, înşiruite potrivit cu greutăţile lor atomice, crescînde, genialul chimist rus D. I. Mendeleev, a descoperit încă în cea de a doua jumătate a secolului al XIX-lea că atomii tuturor elementelor prezintă caracteristicile unui sistem, că însuşirile lor sînt guvernate de o anumită periodicitate. Alcătuind tabloul periodic al elementelor, Mendeleev a făcut posibile realizările fizicii din secolul XX, care au condus, în cele din urmă, la cunoaşterea structurii atomilor.

Atomii sînt alcătuiţi fiecare dintr-un nucleu central greu, încărcat cu electricitate pozitivă şi un înveliş de electroni — particule uşoare încărcate cu electricitate negativă, care se mişcă în jurul nucleului. Astfel, atomul de hidrogen — cel mai simplu atom — este format dintr-un nucleu care are o singură unitate de sarcină electrică pozitivă şi un singur electron ce se roteşte în jurul său. Atomul de uraniu însă are 92 de electroni ce se mişcă în jurul nucleului său central.

Nucleul central al atomilor este extrem de mic, fiind de 10.000 de ori mai mic decît diametrul atomului, totuşi concentrează în el practic întreaga masă atomică. Studiind fenomenul de radioactivitate, însuşirea pe care o au unele elemente chimice ca radiul, uraniul etc. de a emite energie sub formă de radiaţie, transformîndu-se în acelaşi timp într-un alt element, oamenii de ştiinţă au ajuns la concluzia că şi nucleul atomic are o structură complexă, întrevăzînd, în acelaşi timp, existenţa unei noi surse de energie: energia nucleară. Astfel, un gram de radiu, prin dezagregarea lui totală, poate produce tot atîta căldură ca şi arderea completă a 400 kg. de cărbune. Neajunsul principal în obţinerea acestei energii constă în faptul că ea se eliberează treptat, extrem de încet, în decurs de milioane de ani, fără ca să se fi găsit vreun mijloc pentru grăbirea acestui proces de dezagregare naturală a substanţelor radioactive. Descoperirea radioactivităţii a dus la constatarea faptului că nucleele atomice constituie imense surse de energie. Nu a durat mult şi a fost dezlegată şi taina nucleului atomic.

Azi avem dovezi experimentale care arată că nucleul atomic este compus din două feluri de particule de mase aproape egale: unele încărcate cu electricitate pozitivă, protonii, altele neutre din punct de vedere electric, neutronii. Faptul că nucleul este constituit din protoni şi neutroni a fost enunţat pentru prima oară în 1932 de către savantul sovietic D. D. Ivanenko.

Diferenţa dintre atomii diferitelor elemente chimice provine din faptul că nucleele atomilor respectivi conţin un număr diferit de protoni. Nucleele atomilor aceluiaşi element chimic conţin întotdeauna acelaşi număr de protoni, dar pot conţine uneori un număr diferit de neutroni. In acest din urmă caz, atomii aparţinînd aceluiaşi element chimic vor diferi în greutate: sînt aşa zişii izotopi. Astfel, nucleul atomului de hidrogen conţine un singur proton. Dar s-a dovedit că există şi nuclee izotope ale hidrogenului care pot conţine pe lîngă proton şi un neutron, sau nuclee conţinînd un proton şi doi neutroni. Aceştia sînt atomi izotopi ai hidrogenului, avînd aceleaşi proprietăţi chimice, dar greutăţi atomice diferite.

O mare importanţă în fizica atomică o are uraniul, al cărui atom are nucleul compus din 92 protoni şi poate avea fie 143 neutroni, fie 146 neutroni. Uraniul poate să apară deci sub forma a doi izotopi. Primul are greutatea atomică de 235, iar al doilea — de 238. Uraniul chimiceşte pur conţine 0,7 la sută din izotopul mai uşor cu greutatea de 235.

Locul pe care-l ocupă un element chimic în tabloul periodic al lui Mendeleev şi care determină proprietăţile lui chimice corespunde numărului protonilor conţinuţi în nucleul atomului respectiv. Masa atomului este exprimată convenţional prin numărul total al protonilor şi neutronilor din nucleul său. Bunăoară, uraniul 235 are 92 protoni şi 143 neutroni.

In privinţa nucleelor atomilor, se ştie astăzi că cele mai instabile nuclee sînt acele care au un număr mare de neutroni, ca uraniul, de pildă. Acesta prezintă fenomenul de radioactivitate naturală, nucleul lui pierde spontan particule, transformîndu-se în nucleul unui alt element; în acelaşi timp are loc degajare de energie.

Protonii şi neutronii din nucleul unui atom sînt legaţi laolaltă prin forţe nucleare extrem de puternice. Fizicianul sovietic Frenkel a arătat că forţele internucleare se aseamănă cu forţa de coeziune ce se exercită între moleculele din interiorul unei picături de lichid, fiind, bine înţeles, cu mult mai puternice. Nucleul atomic se aseamănă cu o picătură de lichid foarte dens încărcată cu electricitate pozitivă. Pe baza acestei asemănări, fizicienii sovietici au fost primii care au elaborat cu succes teoria diviziunii nucleului de uraniu.

Puterea uriaşă a forţelor internucleare ne explică rezistenţa mare a nucleelor atomice. Astfel, dacă prin încălzire la o temperatură înaltă, corpul cel mai tare poate fi topit, orice lichid poate fi transformat în vapori, orice substanţă chimică compusă poate fi descompusă în elementele ei — nucleele atomice rămîn însă întregi şi nevătămate.

Transformările chimice sînt transformări în care se pune în joc numai energia învelişului electronic al atomului în timp ce nucleul rămîne neschimbat. Trebuia deci descoperită o reacţie mult mai puternică decît reacţia chimică, care să provoace şi transformarea nucleelor.

Pentru provocarea de reacţii nucleare şi pentru eliberarea energiei cuprinse în nucleu într-o formă extrem de concentrată, trebuie realizată atingerea directă prin ciocnire a unui nucleu cu altul sau cu particule elementare. Un mijloc eficace de a produce reacţii nucleare este bombardarea nucleelor cu neutroni, deoarece neutronii fiind particule neutre, nu sînt respinse, şi astfel pătrund uşor în nuclee. Protonii şi neutronii nucleului ciocnit interacţionează cu neutronul proectil ce pătrunde în nucleu şi energia lui se împarte între toate particulele nucleului. In urma acestui schimb de energie, „picătura" nucleară se „încălzeşte", urmează o regrupare a particulelor din nucleu, se formează un nou nucleu — fenomen însoţit de emiterea de particule sau de radiaţii, de degajare de energie.

Există o diferenţă uriaşă între energiile ce intră în joc în reacţiile chimice obişnuite şi cele care se manifestă în cazul reacţiilor nucleare. In reacţiile chimice obişnuite cum ar fi bunăoară arderea unui combustibil, energia calorică eliberată se măsoară în kilocalorii (căldura necesară pentru a ridica cu un grad temperatura unui kilogram de apă). Cantităţile de energie ce se pot elibera prin reacţiile nucleare în lanţ reprezintă însă o cantitate uriaşă de sute de milioane de kilocalorii.

Problema degajării energiei atomice a devenit realitate după descompunerea nucleelor atomice ale elementelor chimice grele prin bombardarea lor cu neutroni încetiniţi. Un astfel de neutron, întîlnind nucleul unui element chimic greu pătrunde uşor în interiorul lui, interacţionează cu toate particulele din nucleu, produce o „încălzire" a „picăturii nucleare" încît aceasta, datorită oscilaţiilor mărite, se deformează şi se rupe în bucăţi. O astfel de divizare a nucleului are loc în cazul uraniului bombardat cu neutroni încetiniţi şi anume, la izotopul uşor uraniul 235. Degajarea de energie ce însoţeşte procesul de divizare este de 40 milioane ori mai intensă decît cea produsă de arderea unei cantităţi egale de cărbune.

Divizarea nucleelor de uraniu este un proces de multiplicare de neutroni, neutronul încetinit dînd naştere la doi sau trei neutroni rapizi. Incă în 1939 celebrul fizician francez F. Joliot-Curie a arătat că neutronii eliberaţi prin diviziunea nucleului de uraniu trebuie încetiniţi pentru ca la rîndul lor să producă diviziuni nucleare. Fizicienii au găsit posibilitatea de a asigura desfăşurarea în mod continuu a proceselor de diviziune punînd în acest fel bazele utilizării tehnice a energiei nucleare. Pentru încetinirea neutronilor se pot utiliza substanţe moderatoare ca apa grea sau grafitul pur. După cum recunoaşte însăşi literatura ştiinţifică din S.U.A. primele moderatoare au fost descoperite de fizicianul sovietic J. Zeldovici încă în 1939. Dacă se aşează o cantitate suficientă de uraniu în substanţa moderatoare se declanşează o reacţie nucleară în lanţ, se naşte o avalanşă de neutroni însoţită, de asemeni, de o avalanşă de energie eliberată. Astfel, într-o microsecundă se produc zeci de milioane de grade temperatură şi presiuni de milioane de atmosfere.

Reacţia în lanţ, fără anumite precauţiuni, produce ceea ce se numeşte explozia atomică, însoţită de o degajare instantanee de imense cantităţi de energie şi de puternice emanaţii radioactive Trebuie să menţionăm că în minereul de uraniu, deşi se găsesc întotdeauna neutroni liberi — din cauza diviziunii spontane a unor nuclee de uraniu, reacţia în lanţ nu se produce, deoarece minereul nu conţine substanţă moderatoare.

O altă cale de eliberare a energiei nucleare o constituie reacţiile termonucleare. După cum reacţiile chimice pot fi activate prin încălzire, la fel pot fi activate şi reacţiile nucleare; bineînţeles că pentru aceasta e nevoie de o încălzire la temperaturi foarte ridicate, de milioane de grade. Astfel de reacţii termonucleare au loc în mod curent în interiorul soarelui şi în stele unde există aceste condiţii de temperatură. Cu toate că se credea că asemenea reacţii sînt imposibil de realizat în condiţiile de pe pămînt, savanţii sovietici au găsit calea înfăptuirii reacţiei termonucleare cu hidrogen, utilizînd reacţia în lanţ a uraniului cu ajutorul căreia realizează condiţiile necesare de temperatură.

Folosirea productivă, în scopuri paşnice, a avalanşei de energie nucleară este condiţionată de posibilitatea de îndiguire, adică de frînare a reacţiei în lanţ, pentru a se obţine un debit uniform şi continuu de energie. Pentru reglarea reacţiei în lanţ se folosesc instalaţii cu absorbanţi speciali de neutroni: bare de cadmiu sau de oţel borat. O asemenea instalaţie poartă numele de „pilă de uraniu". Ea este o construcţie din blocuri de grafit purificat în care se introduc bare de uraniu şi cîteva bare de cadmiu care servesc pentru pornirea reacţiei şi reglarea vitezei reacţiei. Pentru ca neutronii să nu scape din incinta în care se petrece reacţia, se înconjoară totul cu o substanţă solidă care reflectă neutronii neîngăduindu-i să treacă, bunăoară cu un strat de oxid de beriliu sau de grafit. Volumul camerei de reacţie trebuie să aibă o dimensiune anumită pentru ca reacţia în lanţ să se poată declanşa. Pentru a proteja personalul ce deserveşte pila de uraniu de acţiunea dăunătoare, chiar mortală a neutronilor şi a radiaţiilor substanţelor radioactive ce se formează, pila de uraniu trebuie să fie înconjurată cu un strat gros de beton.

O astfel de instalaţie debitează prin reglaj automat o anumită cantitate de căldură în mod continuu, ani de zile de-a rîndul. Pila de uraniu este azi instalaţia de bază pentru producerea şi utilizarea energiei nucleare în scopuri paşnice.

Avantajele tehnice şi economice ale unei asemenea instalaţii sînt următoarele: volum foarte redus faţă de puterea debitată; reaprovizionarea cu materie primă se face la intervale foarte mari şi revine ieftin; greutatea combustibilului consumat fiind infimă, se economisesc mijloacele de transport; uzinele nucleare pot fi instalate oriunde, atît în regiuni inaccesibile, cît şi pe vapoare, aeronave etc.

Pila de uraniu se foloseşte şi la obţinerea pe cale artificială a unor noi elemente chimice, de exemplu, plutoniul, precum şi a unor izotopi radioactivi de mare importanţă în medicină, biologie, tehnologia metalelor şi în cercetări ştiinţifice cu atomii marcaţi.

Energia produsă de pila de uraniu se poate folosi direct ca izvor de forţă motrică. Căldura degajată serveşte la obţinerea de aburi, sub presiune înaltă, cu ajutorul cărora se pun în funcţie turbinele centralelor electrice. Astfel, energia nucleară se transformă în energie electrică.

Calculele au arătat că o cantitate de 230 kg. uraniu poate asigura funcţionarea unei centrale electrice de mărimea Dneprogheşului pe timp de un an. După părerea fizicianului francez Joliot-Curie, în Franţa, o singură pilă de uraniu care ar asigura funcţionarea unei termocentrale electrice, ar putea înlocui tot cărbunele pe care Franţa este nevoită să-l importe din Ruhr.

In sfîrşit, energia nucleară eliberată deschide perspectiva construirii de nave rapide transoceanice şi de rachete interplanetare.

In faţa noastră se deschid perspectivele unei revoluţii uriaşe pe tărîmul tehnicii, cu o însemnătate şi urmări mult mai adînci decît a avut descoperirea maşinii cu aburi, care a inaugurat şi ea o epocă nouă în domeniul producţiei. Folosirea energiei nucleare oferă perspectivele unei dezvoltări extraordinare a producţiei, dar nu pentru capitalismul muribund, aflat în plină descompunere. Imperialiştii americani, pe mîna cărora a încăput în S.U.A. această minunată descoperire a geniului omenesc, folosesc pila atomică pentru producerea de plutoniu, substanţă care serveşte la fabricarea bombelor atomice, groaznice arme de distrugere în masă. Cu ironie amară, un fizician atomist din Anglia, M. C. Oliphant, a arătat într-un articol al său că toată energia pilei atomice din S.U.A. înafară de producerea de plutoniu, necesar scopurilor militare, nu a folosit decît la „încălzirea riului Columbia" cu a cărui apă se răcea pila! Este reflexiunea unui englez ponderat revoltat de această risipă capitalistă. La fel, într-un curs general tehnologic de iniţiere pentru inginerii americani (The Science and Engineering of Nuclear Power), se vorbeşte cu mult pesimism despre posibilitatea utilizării practice a energiei nucleare debitată de pile atomice, arătîndu-se că ele nu ar avea „decît un folos limitat", şi că „este sigur că cel puţin în anii viitori mai apropiaţi alte considerente decît cele economice vor predomina în ceea ce priveşte dezvoltarea energiei nucleare".

Cu aceste „perspective", în mîinile monopoliştilor americani energia nucleară este şi rămîne un mijloc pentru producerea de arme de exterminare în masă.

Altele sînt perspectivele în Ţara Socialismului. Cu bucurie a aflat întreaga omenire că în U.R.S.S. oamenii de ştiinţă şi inginerii au soluţionat dificila problemă tehnică a realizării unei termocentrale pe bază de energie atomică. Iată un pas important pe calea folosirii paşnice a energiei atomice, un pas important care deschide perspectiva grandioasă a obţinerii acelei înalte productivităţi a muncii, a mecanizării şi automatizării largi a producţiei, a obţinerii belşugului de produse de tot felul. Energia atomică este pusă în slujba omului pentru a supune natura, pentru a da viaţă unor noi descoperiri, menite să schimbe faţa pămîntului. Pe orizontul Ţării Socialismului se profilează tot mai puternic zorii comunismului.

Incercările grosolane ale S.U.A. de a dicta politica externă a Angliei

WASHINGTON 1 (Agerpres). — TASS transmite:

Camera Reprezentanţilor a aprobat amendamentul la proiectul de lege cu privire la „asigurarea securităţii mutuale", propus de republicanul Vorys (din partea statului Ohio). Acest amendament este îndreptat împotriva planului englez al aşa-numitei asigurări a securităţii în Asia de sud-est. Propunînd amendamentul său, Vorys a declarat că Congresul trebuie să arate clar că S.U.A. nu vor în Asia de sud-est nici un fel de tratat de tipul celui propus de Eden. In amendament se recomandă ca mijloacele alocate în conformitate cu proiectul de lege cu privire la „asigurarea securităţii mutuale" să nu fie acordate guvernelor care îşi vor asuma obligaţii contractuale faţă de „ţările comuniste". In cadrul dezbaterilor pe marginea acestui amendament, McCormac, lider al democraţilor (din partea statului Massachusets) în Camera Reprezentanţilor, a rostit un discurs vehement anti-englez. El a declarat că este „profund indignat" de cuvîntarea rostită de Eden în Camera Comunelor.

Camera Reprezentanţilor a hotărît de asemenea să se interzică alocarea de noi fonduri pentru producţia de avioane militare în Anglia, aşa cum era prevăzut în proiectul de lege.

Ecouri la comunicatul
cu privire la punerea în funcțiune în U.R.S.S. a primei centrale electrice pe bază de energie atomică

LONDRA 1 (Agerpres). — TASS
Comunicatul cu privire la punerea în funcțiune în U.R.S.S. a primei centrale electrice industriale pe bază de energie atomică este comentat pe larg de presa engleză.

Corespondentul din Moscova al ziarului „Daily Worker" scrie că acest eveniment istoric „are o importanță internațională mult mai mare decît lansarea primei bombe atomice asupra Hiroshimei".

După cum arată comentatorul științific al ziarului „News Chronicle", comunicatul cu privire la punerea în funcțiune a centralei electrice pe bază de energie atomică înseamnă că U.R.S.S. a întrecut cu doi ani Anglia, deoarece Anglia va putea pune în funcțiune prima centrală electrică industrială pe bază de energie atomică abia peste vreo doi ani.

„Daily Mail" citează declarația unui purtător de cuvînt al departamentului pentru problemele energiei atomice, care a spus: „Nu avem informații directe, totuși se naște impresia că rușii au creat această centrală într-un termen foarte scurt".

Comentatorul științific al ziarului „Times" scrie că comunicatul de la Moscova este o nouă dovadă a succeselor Rusiei în domeniul dezvoltării energiei atomice.

★

PARIS 1 (Agerpres). — TASS
Corespondentul din Londra al agenției France Presse relatează că comunicatul cu privire la punerea în funcțiune în U.R.S.S. a primei centrale electrice industriale care funcționează pe bază de energie atomică a fost primit cu mare interes în cercurile specialiștilor londonezi în energia atomică. Anglia, continuă corespondentul, construiește o centrală electrică pe bază de energie atomică. Se presupune că centrala electrică engleză, care se construiește la Calderhall, va putea intra în funcțiune cel mai devreme peste doi ani și jumătate. Un reprezentant al departamentului pentru problemele folosirii energiei atomice în scopuri industriale a declarat în seara de 30 iunie că, după cum se vede, rușii au realizat repede planurile lor de creare a unei centrale electrice care funcționează pe bază de energie atomică, ținîndu-se seamă de timpul considerat necesar pentru asemenea lucrări.

★

ȘANHAI 1 (Agerpres). — TASS
Comentînd punerea în funcțiune în U.R.S.S. a centralei electrice pe bază de energie atomică, postul de radio Tokio transmite: S.U.A. și Anglia plănuiesc de asemenea construirea de centrale electrice pe bază de energie atomică, ele prevăd însă terminarea construcțiilor în 1956-1957. Faptul că Uniunea Sovietică a întrecut Anglia și America în folosirea energiei atomice în scopuri pașnice, dovedește că oamenii de știință sovietici au obținut mari succese în domeniul energiei atomice.

Prof. Yosio Fudzioka, unul din specialiștii japonezi de seamă în domeniul fizicii nucleare, comentînd comunicatul cu privire la punerea în funcțiune în U.R.S.S. a unei centrale electrice pe bază de energie atomică, a declarat că aceasta constituie începutul unei „noi ere".

Al IV-lea Congres al împuterniciților cooperației de consum din Uniunea Sovietică

MOSCOVA 1 (Agerpres). — TASS transmite:
În ședința din 30 iunie a celui de al IV-lea Congres al împuterniciților cooperației de consum din Uniunea Sovietică au continuat discuțiile pe marginea raportului de activitate a Uniunii Centrale a Cooperativelor din Uniunea Sovietică.

Președintele Uniunii cooperației de consum din R. S. S. Bielorusă, Ivan Ahremcik, a arătat în cuvîntarea sa că în cei șase ani care au trecut de la cel de al III-lea Congres al Cooperației de Consum, vînzarea principalelor mărfuri de larg consum în R.S.S. Bielorusă a crescut de 3—4 ori. În prezent, în satele Bielorusiei se numără peste 10.000 magazine, iar cel puțin 2.000 de întreprinderi comerciale urmează a fi deschise în următorii doi ani.

Despre dezvoltarea rapidă a comerțului în satele din Tadjikistan a vorbit delegatul acestei republici, Haidar Așurov. El a arătat că în decurs de cîțiva ani, circulația mărfurilor din sectorul cooperației de consum a crescut în R.S.S. Tadjică de patru ori.

În ședință au luat cuvîntul conducători ai unei serii de delegații cooperatiste de peste hotare care participă la congres în urma invitației Uniunii Centrale a Cooperativelor din Uniunea Sovietică.

Men Iun-țian, vicepreședinte al Uniunii cooperativelor din întreaga Chină, a transmis participanților la congres salutul fierbinte al celor 158 milioane de membri ai cooperativelor din China.

Secretarul general al Uniunii centrale a cooperativelor din Finlanda, Iorma Ialava, și-a exprimat speranța că recenta vizită în Finlanda a reprezentanților cooperației sovietice și sosirea în U.R.S.S. a delegației cooperatiste finlandeze vor contribui la întărirea legăturilor de prietenie între organizațiile cooperatiste sovietice și finlandeze.

Congresul a mai fost salutat de președintele conducerii centrale a Uniunii centrale a cooperativelor agricole din Cehoslovacia, Jozef Podlipny, și de președintele Uniunii centrale a cooperativelor din R.P. Polonă, Tadeusz Janczik.

La congres s-a dat citire telegramei de salut primite din partea președintelui Alianței cooperatiste internaționale, Thomas Harry Gill.

Sosirea lui Ciu En-lai la Canton

CANTON 1 (Agerpres). — China nouă transmite:
La 30 iunie a sosit la Canton, pe calea aerului, Ciu En-lai, premierul Consiliului Administrativ de Stat și ministrul Afacerilor Externe al R. P. Chineze. El era însoțit de 15 persoane printre care și de consilierii Ciao Kuan-hua și Wan Cio-ju.

În același avion se mai aflau N. R. Pillai, secretarul general al Ministerului Afacerilor Externe al Indiei, și soția sa, B. K. Ahuja, secretar general adjunct al Ministerului Afacerilor Externe al Indiei.

La sosirea pe aeroportul din Canton, Ciu En-lai a fost întîmpinat de peste 1.500 persoane. Printre cei prezenți se aflau Ku Ta-thun, Li Su-sian, Fan Paiciu, Ho Si-min și Wen Min-șen, vicepreședinți ai guvernului popular al provinciei Kwantun. Pe aeroport se mai aflau peste 130 de ofițeri superiori de la comandamentul militar al armatei a IV-a din China de sud.

La ora 8,30, avionul pe bordul căruia se afla premierul Ciu En-lai a făcut o escală de o oră la Hongkong, unde a fost întîmpinat de numeroase personalități oficiale.

Acord sovieto-francez cu privire la deschiderea liniei aeriene regulate Moscova-Paris

MOSCOVA 1 (Agerpres). — TASS
In urma tratativelor care au fost duse la Moscova de către S. F. Javoronkov, șeful direcției generale a flotei aeriene civile de pe lîngă Consiliul de Miniștri al U.R.S.S., reprezentînd partea sovietică, domnul P. Moroni, șeful direcției aviației civile din Ministerul Transporturilor, și domnul M. Hymans, președintele și directorul general al societății naționale „Air-France", reprezentînd partea franceză, între guvernul U.R.S.S. și guvernul Franței a fost încheiat un acord cu privire la deschiderea liniei aeriene regulate Moscova-Paris.

Acordul a fost semnat la Moscova la 29 iunie de S. F. Javoronkov și L. Joxe, ambasadorul Franței în U.R.S.S.

Acordul prevede că linia aeriană Moscova-Paris trece prin Praga. Avioanele sovietice vor efectua zboruri pe distanța Moscova-Praga, iar avioanele franceze vor efectua zboruri pe distanța Paris-Praga.

Guvernul Republicii Cehoslovace și-a dat consimțămîntul ca zborurile avioanelor sovietice și franceze să se facă peste teritoriul Cehoslovaciei, cu escală la Praga.

Scrisoarea primită de ambasadorul U.R.S.S. în Anglia din partea primarului orașului Coventry

LONDRA 1 (Agerpres). — TASS
Ambasadorul U.R.S.S. în Anglia, Malik, a primit din partea lui John Fennel, primarul orașului Coventry, o scrisoare în care se spune:

Excelența voastră,

Ca primar al orașului Coventry și ca președinte nou ales al Comitetului pentru legături de prietenie între Coventry și Stalingrad, am marea plăcere ca, îndeplinindu-mi una din primele datorii, să transmit prin dumneavoastră populației din Stalingrad salutări și urări de bine din partea populației din Coventry. La recenta ședință a Comitetului pentru legături de prietenie între Coventry și Stalingrad (care a fost creat de consiliul municipal pentru a contribui la dezvoltarea prieteniei și colaborării dintre aceste două orașe care au suferit atît de mult de pe urma agresiunii fasciste) a fost adoptată următoarea rezoluție: „Ținînd seama de profunda neliniște care domnește în întreaga Anglie în legătură cu pericolul folosirii bombei cu hidrogen, se va trimite sovietului orășenesc Stalingrad o scrisoare cu propunerea ca ambele noastre orașe să adreseze în comun Comisiei O.N.U. pentru dezarmare un apel de a interzice folosirea acestei bombe, scoțînd în evidență uriașele distrugeri pricinuite acestor două orașe de bombardamentele din timpul ultimului război, precum și necesitatea ca, pentru salvarea omenirii, popoarele să se unească și să declare că sînt amenințate și indignate de posibilitatea folosirii acestei arme de oricare țară.

Sîntem convinși că populația acestor două orașe, acționînd în comun, poate atrage, într-o mai mare măsură decît populația oricăror altor orașe, atenția opiniei publice mondiale asupra acestei primejdii; de aceea, chemăm Stalingradul să întreprindă împreună cu noi orice fel de acțiuni pozitive".

Declarația comună a lui Eisenhower și Churchill

WASHINGTON 1 (Agerpres). — TASS
După încheierea tratativelor, Eisenhower și Churchill au dat publicității o declarație comună în care se afirmă că și pe viitor S.U.A. și Anglia „vor continua într-o strînsă colaborare eforturile lor unite în vederea asigurării păcii în întreaga lume, pe baza principiilor Cartel Atlanticului".

In declarație sînt indicate bazele politicii pe care guvernele celor două țări intenționează s-o ducă în domeniul relațiilor internaționale; această politică nu se deosebește în esență de aceea pe care blocul anglo-american a dus-o și pînă în prezent.

Declarația cuprinde printre altele recunoașterea că „cauza păcii în întreaga lume ar face progrese în urma reducerii generale și hotărîtoare a armamentelor de toate clasele și tipurile, instituindu-se garanții eficace", precum și promisiunea „de a contribui cu toată hotărîrea la crearea condițiilor în care uriașele forțe atomice care se găsesc în prezent în mîinile omului să poată fi folosite pentru îmbogățirea și nu pentru distrugerea omenirii". Totuși, în încheierea declarației, se proclamă intenția S.U.A. și Angliei „de a dezvolta și sprijini forța spirituală, economică și militară", pentru atingerea scopurilor expuse în declarație.

Presa engleză despre convorbirile anglo-americane

LONDRA 1 (Agerpres).
Referindu-se la comunicatul asupra tratativelor de la Washington dintre Churchill și Eisenhower, ziarul britanic „Daily Herald" subliniază că „In privința politicii din Extremul Orient s-au păstrat serioase divergențe... Comunicatul nu suflă nici un cuvînt despre cea mai serioasă piedică în calea unei înțelegeri cu S.U.A. în Extremul Orient. Această piedică, declară ziarul, o constituie lipsa de dorință a Americii de a recunoaște China".

Scoțînd în evidență importanța pe care ar avea-o recunoașterea R. P. Chineze din partea Statelor Unite, „Daily Herald" arată că „șansele de reglementare a problemelor Extremului Orient depind în cel mai înalt grad de hotărîrea Americii de a recunoaște guvernul chinez".

Exprimîndu-și aceeași părere, corespondentul din Washington al ziarului „Times" subliniază că „ar fi absurd să ne închipuim că la sfîrșitul săptămînii trecute ar fi fost aplanate toate divergențele anglo-americane. Intr-adevăr, atît timp cît cele două țări vor aborda în mod cu totul diferit problema fundamentală a recunoașterii Chinei, divergențele din Extremul Orient nu vor putea fi aplanate".

Pînă și ziarul conservator „Daily Mail" recunoaște că, „în ciuda tonului „amical" al comunicatului, nu este un secret pentru nimeni că astăzi ca și înainte există o mare deosebire între poziția Americii și cea a Angliei în privința Extremului Orient".

Rezultatele preliminare ale referendumului popular din R.D. Germană

BERLIN 1 (Agerpres). — A.D.N.
A fost dat publicității comunicatul cu privire la rezultatele preliminare ale referendumului popular din R. D. Germană în problema „Pentru un tratat de pace și retragerea trupelor de ocupație sau pentru tratatul cu privire la „comunitatea defensivă europeană" și „tratatul general" și staționarea trupelor de ocupație pe termen de 50 de ani?".

In comunicat se spune că din cei 13.588.397 locuitori ai Republicii Democrate Germane, care au dreptul să participe la referendum, au votat pînă în prezent 13.397.640 persoane, adică 98,6%. Au fost declarate valabile 12.980.796 buletine, iar 416.844 nevalabile.

Pentru un tratat de pace și retragerea trupelor de ocupație au votat 12.131.730 persoane, adică 90,5%; pentru tratatul cu privire la „comunitatea defensivă europeană" și „tratatul general" și staționarea trupelor de ocupație pe termen de 50 ani au votat 849.066 persoane, adică 6,5%.

Sesiunea Consiliului Economic și Social O. N. U.

GENEVA 1 (Agerpres). — TASS
In cadrul ședinței din dimineața zilei de 30 iunie a celei de a 18-a sesiuni a Consiliului Economic și Social O.N.U., s-au discutat raportul prezentat de Fondul internațional O.N.U. pentru ajutorarea copiilor, precum și raportul secretarului general O.N.U. în problema combaterii murdăririi apelor de mare cu petrol.

Pe marginea celui de al 2-lea raport a fost prezentată o rezoluție comună a delegațiilor Franței, Angliei și S.U.A., care prevede măsuri pentru combaterea murdăririi apelor de mare cu petrol. In sprijinul acestui proiect a luat cuvîntul reprezentantul U.R.S.S., P. N. Kumikin. Rezoluția a fost adoptată în unanimitate.

Evenimentele din Guatemala

NEW YORK 1 (Agerpres). — TASS
După cum reiese din relatările presei americane, reprezentanți oficiali americani joacă un rol hotărîtor în schimbările actuale din Guatemala.

După cum transmite din Guatemala City corespondentul agenției Associated Press, Rutlodge, ambasadorul S.U.A. în Guatemala, Peurifoy, „a avut rolul principal ca consilier în rapidele schimbări guvernamentale" care au avut loc în Guatemala în ultimele zile. După cum arată Rutlodge, Peurifoy a declarat că venirea la putere a juntei lui Monzon reprezintă „victoria noastră".

După cum transmite postul de radio Guatemala, colonelul Monzon, conducătorul juntei guvernamentale din Guatemala, a plecat la San-Salvador, unde a început tratativele de armistițiu cu Armas.

Potrivit știrilor primite din Guatemala, clica lui Monzon a intensificat teroarea împotriva forțelor populare din Guatemala. După cum arată corespondentul agenției United Press, „poliția guvernamentală a organizat razii în întregul oraș" în căutarea membrilor Partidului Muncii din Guatemala, care a fost interzis. S-a operat un mare număr de arestări. Corespondentul scrie în continuare: „Alți polițiști au confiscat armele de la populație. S-a dat ordin ca toate armele să fie predate în decurs de 24 ore după încetarea focului; persoanele la care se vor găsi arme păstrate în mod ilegal după expirarea acestui termen, vor fi împușcate".

LONDRA 1 (Agerpres). — Din știrile transmise de corespondenți străini din Guatemala, reiese că junta militară face tot posibilul pentru a înăbuși prin metode teroriste rezistența maselor populare și pentru a se menține la putere. Atițînd isteria anticomunistă, junta atacă partidele și organizațiile democrate. In capitala Guatemalei au fost operate arestări în masă. După cum reiese dintr-o informație a agenției France Presse, junta militară îndreaptă lovitura principală împotriva miliției civile, creată de guvernul lui Arbenz. Din alte știri reiese că junta militară, care a uzurpat puterea, se lovește de rezistența maselor populare. După cum anunță ziarul „New York Times", în regiunea Escuintla (aproximativ la 50 km. sud de Guatemala-City) un grup de muncitori agricoli conduși de liderul sindical Pellecer sapă tranșee și se pregătesc să opună rezistență trupelor controlate de junta militară. Corespondentul agenției France Presse anunță că potrivit unor informații primite din surse neguvernamentale, la Puerto Barrios se duc „lupte înverșunate" între adepții și adversarii juntei militare. Despre ciocniri dintre trupe și populație se anunță și din alte regiuni ale Guatemalei.

După cum se anunță, tratativele care au început la 30 iunie în capitala Salvadorului între reprezentanții juntei militare și șeful trupelor intervenționiste, colonelul Armas, au fost temporar întrerupte. Nu s-a ajuns la nici o hotărîre.

PE SCURT

● Cea de a 12-a ediție a jocurilor mondiale universitare de vară se va desfășura la Budapesta între 31 iulie și 8 august a.c. Ele vor fi organizate după sistemul olimpic; toate țările sînt invitate a lua parte la diferite competiții sportive.

● Secretariatul F.S.M. a dat presei spre publicare următorul comunicat: Intre 26 și 28 iunie la Viena, la sediul F.S.M., a avut loc ședința comisiei redacționale care, în conformitate cu hotărîrea celui de al III-lea Congres mondial al sindicatelor, a fost împuternicită să elaboreze definiția drepturilor sindicale. Comisia a adoptat textul definiției drepturilor care urmează să fie incluse în Carta drepturilor sindicale ale oamenilor muncii. Comisia a adoptat hotărîrea de a transmite la 15 iulie acest document organizațiilor sindicale, atît celor afiliate cît și celor ce nu sînt afiliate la F.S.M.

● Unități ale armatei populare chineze de eliberare au doborît în regiunea Amoy un avion de luptă ciancaișist de fabricație americană, tip F. 47. Avionul a căzut în mare între insula Cinmen și insula Șao Cinmen.

● Agenția France Presse anunță că comitetul de conducere al partidului socialist francez a hotărît să interzică fostului ministru Daniel Mayer, membru al partidului socialist, participarea în orice delegație reprezentînd partidul, pînă la sfîrșitul actualei sesiuni parlamentare. Această măsură a fost luată pentru motivul că Mayer ar fi dat dovadă de „indisciplină" votînd în Comisia pentru afacerile externe a Adunării Naționale împotriva ratificării tratatelor militariste de la Bonn și Paris.

In interesul păcii în Asia și în lumea întreagă

MOSCOVA 1 (Agerpres). — „Pravda" publică un articol de fond intitulat „In interesul păcii în Asia și în lumea întreagă". In articol se spune între altele:

Recent s-au încheiat tratativele dintre Ciu En-lai, premierul Consiliului Administrativ de Stat și ministrul Afacerilor Externe al guvernului central popular al Republicii Populare Chineze, și Jawaharlal Nehru, primul ministru și ministrul Afacerilor Externe al Indiei. Cei doi oameni de stat a două din cele mai mari țări ale Asiei s-au întîlnit în capitala Indiei, Delhi, pentru a discuta o serie de probleme de interes comun pentru India și China.

In tratativele lor, Ciu En-lai și Nehru au acordat o mare importanță problemei indochineze. Acest lucru este cu totul firesc. In momentul de față problema indochineză se discută la conferința de la Geneva a miniștrilor Afacerilor Externe. Datorită eforturilor reprezentanților U.R.S.S., R.P. Chineze și R.D. Vietnam, la Geneva s-a reușit să se traseze calea care duce la încetarea războiului și la reglementarea pașnică a problemei indochineze. Acest rezultat nu convine însă cercurilor guvernante americane care sînt interesate în menținerea și agravarea încordării internaționale. In prezent, în spatele principalelor țări ale Asiei, aceste cercuri continuă să înjghebeze un bloc agresiv pentru a înăbuși mișcarea de eliberare națională din Asia de sud-est și, în special, pentru a pune la cale o intervenție armată fățișă în treburile Indochinei. In aceste împrejurări capătă o însemnătate cu atît mai mare tratativele dintre prim-miniștrii Chinei și Indiei care au drept scop să contribuie pe toate căile la eforturile îndreptate spre reglementarea pașnică a tuturor problemelor nerezolvate.

In comunicatul care a fost dat publicității, se arată că țelul principal al tratativelor dintre India și China a fost realizarea unei înțelegeri limpezi a punctului de vedere al fiecăreia pentru a putea contribui la menținerea păcii, atît prin colaborarea dintre ele cît și cu alte țări. Aceste tratative au arătat că fără a ține seamă de deosebirile dintre sistemele sociale, țările care doresc pacea pot să colaboreze cu succes, dacă ambele părți sînt interesate în această colaborare și sînt gata să manifeste bunăvoință.

Participanții la tratativele de la Delhi au subliniat principiile care trebuie să determine relațiile dintre cele două țări. Aceste principii sînt următoarele cinci: **respectarea reciprocă a integrității teritoriale și a suveranității; neagresiune; neamestecul reciproc în afacerile interne; egalitate și avantaje reciproce; coexistență pașnică.**

Este înafară de orice îndoială că adoptarea acestor importante principii atît în țările Asiei cît și în alte țări ar putea să micșoreze primejdia unui război, ar contribui la destinderea încordării în relațiile internaționale și ar mări posibilitatea colaborării între țări.

Aceste principii sînt sprijinite pe deplin și în alte țări ale Asiei. In declarația lor comună, Ciu En-lai și primul ministru al Uniunii Birmane, U Nu, referindu-se la principiile care, potrivit acordului dintre China și India, sînt puse la baza relațiilor dintre cele două țări, subliniază că „aceste principii trebuie să fie principii fundamentale și pentru relațiile reciproce dintre China și Birmania.

Dacă aceste principii vor fi respectate de toate țările, coexistența pașnică a țărilor avînd sisteme sociale diferite va fi asigurată, iar amenințarea și primejdia agresiunii și amestecul în afacerile interne vor ceda locul sentimentului de securitate și încredere reciprocă".

In lume există țări nu numai cu sisteme sociale diferite, ci și țări care se deosebesc prin nivelul lor de dezvoltare, există țări mari și mici, puternice și slabe. Coexistența pașnică poate și trebuie să fie asigurată pe baza respectării în modul cel mai strict a suveranității oricăreia din ele.

In comunicatul asupra tratativelor dintre Ciu En-lai și Nehru se subliniază importanța reglementării politice a problemelor privind Indochina. Relevînd că la conferința de la Geneva s-a realizat un oarecare progres, prim-miniștrii își exprimă speranța sinceră că într-un viitor apropiat eforturile depuse la Geneva vor fi încununate de succes și vor duce la o reglementare **politică** a problemelor acestei regiuni. In continuare, ei își exprimă speranța că principiile relațiilor reciproce dintre state expuse în comunicat vor fi aplicate la soluționarea problemelor Indochinei, unde **„reglementarea politică** (sublinierile sînt făcute de noi — N.R.), trebuie să aibă drept scop crearea unor state libere, democrate, unite și independente, care să nu fie folosite în scopuri agresive sau care să cadă victime agresiunii unei puteri străine".

Această declarație autorizată are o însemnătate cu atît mai mare cu cît anumite cercuri, interesate în menținerea încordării internaționale, încearcă în fel și chip să influențeze cursul tratativelor de la Geneva în așa fel, încît să amîne reglementarea politică pe termen nelimitat, mărginindu-se numai la un acord cu privire la încetarea operațiunilor militare.

Nu este necesar să se dovedească că numai reglementarea politică a problemei indochineze, care stă în fața conferinței de la Geneva, poate asigura pacea adevărată în această regiune a Asiei. Delegația sovietică a subliniat neîncetat importanța examinării problemelor politice cu privire la Indochina, deoarece instaurarea unei păci stabile și sigure nu poate fi asigurată fără o înțelegere corespunzătoare în principalele probleme politice.

Dacă toți participanții la tratative doresc nu în vorbe, ci în fapt să restabilească o pace trainică în Indochina și să slăbească astfel încordarea internațională și să creeze condițiile și pentru reglementarea altor probleme, atunci în Indochina trebuie rezolvate nu numai problemele militare, ci și cele politice. Fără aceasta reglementarea problemei indochineze nu este cu putință.

In legătură cu aceasta trebuie să se acorde atenție faptelor care dovedesc că unele țări nu numai că nu manifestă interes față de reglementarea pașnică a problemei indochineze, ci, dimpotrivă, tot n-au renunțat la planurile de extindere a războiului. Nu poate fi explicată altfel convocarea în toiul tratativelor de la Geneva a conferinței separate de la Washington dintre reprezentanții guvernelor S.U.A. și Marii Britanii. Diplomația americană încearcă fără întrerupere să asigure constituirea unui pact agresiv în Asia de sud-est. Totodată, se fac încercări de a obliga Franța să adopte o poziție mai „rigidă" la Geneva și să împiedice astfel reglementarea problemei indochineze.

Așadar, la conferința de la Washington diplomația americană a continuat linia ei de intensificare a încordării internaționale în Asia și în lumea întreagă. Aceste acțiuni sînt diametral opuse eforturilor întreprinse la Delhi în vederea întăririi păcii în Asia și a slăbirii încordării internaționale. Diferența dintre orientarea tratativelor de la Delhi și a celor de la Washington este evidentă pentru oricine și opinia publică va trage concluzii juste în legătură cu aceasta.

Numeroase organe de presă și în primul rînd presa din țările Asiei de sud-est condamnă încercarea S.U.A. și Angliei de a rezolva problemele Asiei fără țările asiatice. Ziarul indonezian „Sin Po", de pildă, a scris în numărul din 29 iunie că „a trecut pentru totdeauna timpul cînd problemele asiatice erau rezolvate fără participarea asiaticilor înșiși. Țările Asiei vor pace, prosperitate și progres în domeniul culturii și în toate domeniile".

Tratativele de la Delhi dintre Ciu En-lai și Nehru au fost duse în interesul păcii. Tocmai de aceea opinia publică din țările Asiei și din lumea întreagă salută rezultatele acestei întrevederi. Ea este încredințată că aceste tratative vor contribui la cauza păcii în lumea întreagă.

Ştiri sportive

Echipa de gimnastică a U.R.S.S. campioană a lumii

ROMA 1 (Agerpres). — TASS transmite: Pe stadionul Olimpic din Roma s-au încheiat competițiile echipelor masculine din cadrul campionatelor mondiale de gimnastică. In lupta înîndrjită cu echipele Elveției, Japoniei și Germaniei occidentale, sportivii sovietici au repurtat o strălucită victorie.

Echipa U.R.S.S. a devenit campioana lumii.

Titlul de campion mondial absolut și l-au împărțit între ei maeștrii emeriți ai sportului Viktor Ciukarin și Valentin Muratov, care au întrunit cîte 115,45 puncte fiecare.

La diferitele aparate sportivii sovietici au ocupat de asemenea primele locuri.

Au fost declarați campioni mondiali:
Azarian, la inele — cu 19,70 puncte, Saghinian, la sărituri — 19,30 puncte, Ciukarin, la paralele — 19,60 puncte, Muratov, la bară — 19,70 puncte.

Muratov și japonezul Takemoto și-au împărțit primul și al doilea loc la exercițiu libere. Amîndoi au obținut 19,25 puncte.

★ ★ ★

ROMA 1 (Agerpres). — TASS transmite:
Cu prilejul campionatelor mondiale de gimnastică, presa italiană publică articole în care este exprimată admirația față de comportarea gimnaștilor și gimnastelor din U.R.S.S., remarcînd superioritatea lor vădită față de ceilalți participanți la concurs. Astfel, „Gazzetta Dello Sport", care apare la Milano, scrie următoarele: „Rușii au dominat de la început concursul, fiind în frunte la toate aparatele.

In timpul competiției dintre echipele feminine, ochii tuturor spectatorilor erau îndreptați asupra gimnastelor sovietice. Exercițiile lor au fost minunate".

Ziarul „Corriere Dello Sport", care apare la Roma, subliniază: „Cum era și de așteptat, a învins școala rusă... care reprezintă ceva nou, frumos, în sportul armoniei și forței.

Gimnaștii și gimnastele sovietice au executat exercițiile din programul obligatoriu în cea mai strălucită manieră și fără nici o încordare".

Un nou record al R.P.R. la atletism

Ieri au continuat pe stadionul Republicii întrecerile de atletism din cadrul campionatului R.P.R. Cu acest prilej, tînăra maestră a sportului Iolanda Balaș a înregistrat o performanță ce constituie un nou record al țării noastre, sărind peste ștacheta ridicată la 1,65 metri.

Șah

NEW YORK 1 (Agerpres). — TASS
In dimineața zilei de 29 iunie echipa de șahiști a Uniunii Sovietice a părăsit New Yorkul, plecînd spre Londra, unde se va întîlni cu șahiștii englezi. Maeștrii Kotov și Bondarevski au plecat din New York în Canada pentru a susține partide și simultane cu șahiștii canadieni.

MOSCOVA 1 (Agerpres). — TASS transmite: La 1 iulie au părăsit Moscova, plecînd spre Londra, șahistele sovietice Elisabeta Bîkova, campioana lumii, și Kira Zvorikina, campioana U.R.S.S. Cele două șahiste sovietice vor intra în componența echipei de șah a U.R.S.S. care va susține un meci cu echipa șahiștilor englezi.

SPECTACOLELE DE AZI

TEATRE: Teatrul Armatei: Vlaicu Vodă (la teatrul de vară din Parcul de Cultură și Odihnă „I. V. Stalin"); Ansamblul de Estradă al R.P.R.: Fără mănuși (la Arenele Libertății). **CINEMATOGRAFE:** Patria, Infrățirea între popoare, Elena Pavel: Sub oraș; Republica, I. C. Frimu, Alex. Sahia: Fanfan la Tulipe; Bucureștii Gh. Doja, 23 August, 1 Mai: Hamlet; Maxim Gorki: Baia Mare. Intrecerile de patinaj între U.R.S.S. și Norvegia, Caracterul agrobiologic al bumbacului, Cocoșelul și găinușa; Grădina „Progres", Victoria, Flacăra: Inlia; Lumina: Flăcări deasupra Asiei; Alex. Popov: Avangarda de sacrificiu; 8 Martie: Povestea micului cocoșat; Vasile Roaită: Vassa Jeleznova; Unirea: Epoleții purpurii; Cultural: Un pichet în munți; Constantin David: Pumnul de fier; T. Vladimirescu: Aventură la castel; Vergu, Miorița, Libertății: Slugă la doi stăpîni; Arta: Umbre; Popular: Prințesa trufașă; M. Eminescu: Arena celor curajoși; Moșilor: Fiica regimentului; Donca Simo: Ernst Thälmann; Ilie Pintilie: Pulbere arginție; 8 Mai: Mica și marea fericire; Volga: Pentru pace și prietenie; N. Bălcescu: Nicholas Nickleby; Rahova: Agentul secret; Olga Bancic: Maeștrii baletului rus.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București Piața „Scînteii", Tel. 7.60.10, 7.60.20, 7.60.40, 7.61.00, 7.61.30, 7.61.40. — Abonamentele se fac la oficiile poștale, factori poștali și difuzori voluntari din întreprinderi și instituții. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"